

KOMMUNEPLANENS AREALDEL
2024 – 2035
INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
Oppsummering del 1
15.01.2024

Etter høringsperioden 30. mars - 25. mai 2023.

I dette dokumentet **Oppsummering del 1** er faglige råd og andre merknader fra regionale og statlige myndigheter og andre med innsigelsesadgang gjengitt og besvart av kommunedirektøren. I notatet **Oppfølging av innsigelser** er innsigelser gjengitt og det er redegjort for prosessen knyttet til løsning av innsigelsene. I **Oppsummering del 2** er høringsuttalelser fra lag og organisasjoner, grunneiere, innbyggere og interessenter gjengitt og besvart av kommunedirektøren.

Innhold

Oppsummering del 1	1
Statsforvalteren i Oslo og Viken, vedlegg 1 - faglige råd. 30.5.2023. (445)	3
Statsforvalteren i Oslo og Viken, vedlegg 2 - merknader fra juridisk avdeling. 30.5.2023. (445)	14
Viken fylkeskommune 01.06.2023/05.06.2023. (449/450)	19
Direktoratet for mineralforvaltning, DMF. 26.05.2023. (435)	33
Norges vassdrags- og energidirektorat, NVE 09.05.2023 (361)	35
Elvia AS. 22.05.2023 (386)	37
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, DSB. 04.04.2023. (325)	38
Øst politidistrikt. 19.04.2023 (342)	38
Mattilsynet. 12.05.2023 (369)	39
Skiptvet kommune. 24.05.2023 (391)	43
Forsvarsbygg. 22.05.2023. (394)	44
Statsbygg. 26.5.2023. (444)	44
Statens vegvesen. 31.5.2023. (446)	45
Bane NOR. 16.05.2023 (375)	46

Statsforvalteren i Oslo og Viken, vedlegg 1- faglige råd. 30.5.2023. (445)

<p>Dette dokumentet svarer ut følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedlegg 1 Innsigelser og faglige råd • Vedlegg fra juridisk avdeling (nederst) 		
Tema i uttalelsen	Kommunedirektørens vurdering	Forslag til løsning/endring av plan
<p>Her omtales faglige råd. For innsigelsessaker – se eget notat</p>		
<p>Planbeskrivelsen gir korte innblikk i vurderinger som er gjort. Savner grundigere redegjørelser for vurderinger som er gjort i planbeskrivelsen. Planbeskrivelsen er for øvrig lett å lese og orientere seg i.</p>	<p>Kommunedirektøren ser at det kunne vært nyttig med en fyldigere redegjørelse for vurderinger, ev som et vedlegg for å beholde planbeskrivelse som et kortfattet og lettlest dokument. Dette er et forbedringspunkt fram mot neste rullering.</p> <p>Det er i forbindelse med forhandlinger om innsigelser utarbeidet et notat - <i>Bakgrunn for arealbehov i lokalsentrene Dato: 29.8.2023</i>, som gjør rede for vurderinger bak arealbehov for bolig, med fokus på lokalsentrene.</p>	Tas til orientering.
<p>Kommunen kunne tatt ut enda flere arealer til bolig for å få bedre samsvar med behovet. Kommunen burde også av samme årsak vurdere å oppheve flere reguleringsplaner for bolig</p>	<p>Det er i planarbeidet tilbakeført flere arealer, men denne typen vurderinger kan være tidkrevende. Det skal jobbes videre med problemstillingen fram mot neste rullering. (Jf. vedtak i KS 7.3.2023, sak 023/23: <i>Før neste rullering av kommuneplanens arealdel skal arealer som har ligget lenge inne identifiseres og det skal avklares om det er konkrete planer for utbygging.</i>) Inntil videre er det bestemmelser i kommuneplanen om utbyggingsrekkefølge som styrer og begrenser tilgjengelig boligreserve.</p>	Tas til orientering.
<p>Kunne vært tydeligere om hvordan bærekraftsmålene er ivaretatt.</p>	Målene vi bli nærmere vurdert i samlet KU.	Tas til følge.
Temavise merknader:		

<p>Landbruk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jordvernstrategien kunne vært henvist til i planbeskrivelsen og ev. vedlagt. • Kritisk til at massedeponier ikke er inkludert i arealregnskapet • Innskjerpning av nasjonale føringer for jordvern, senest 2021 til grunn for innsigelser til planforslaget 	<p>Det vil bli lagt inn en kobling til jordvernstrategien i planbeskrivelsen. Deponiene vil bli innarbeidet i arealregnskapet. Problemstillingen ivaretas gjennom arbeidet med løsning av innsigelser.</p>	<p>Merknadene tas til følge.</p>
<p>Friområder</p> <ul style="list-style-type: none"> • Romseng – ber spesielt om at området tas ut av planforslaget • ber kommunen ta en gjennomgang av samtlige friområder på fulldyrket jord, og vurdere hvorvidt arealformålet er i tråd med statlige jordvernføringer og med kommunens egen arealstrategi 	<p>Det foreligger pr. i dag endelige beregninger av hvor mye av arealet som skal/bør opprettholdes som friområde og uteoppholdsareal for tilliggende boligfelt. Av den grunn ser vi det som hensiktsmessig å utsette å ta stilling til dette til neste rullering.</p> <p>Gjennomgang av samtlige friområder på fulldyrket jord føres opp på agendaen for rullering av kommuneplanen.</p>	
<p>5.11. a) (LNF) Bes om at bestemmelsen tas ut eller endres til retningslinje</p>	<p>Er tatt ut som bestemmelse, legges inn som retningslinje</p>	<p>Tas til følge</p>
<p>5.11.1: Bør tydeliggjøre at det kreves enten dispensasjon eller reguleringsplan for nevnte tiltak</p>	<p>Det følger direkte av formulering det er ikke tillatt.</p>	<p>Tas til orientering</p>
<p>(For innsigelser til samfunnssikkerhet – se eget notat)</p>		
<p>Begge storulykkevirksomhetene må ha hensynsoner</p>	<p>Det er lagt inn hensynssone over trykktank på Glava.</p>	<p>Tas til følge.</p>
<p>Gravplass - Bruk av arealformål på kommunens gravplasser er ikke konsekvent gjennomført. Arealformålet «grav- og urnelund» bør benyttes for alle gravplassene i kommunen. (Se liste i PDFen.)</p>	<p>Dette ble ikke prioritert gjennomgått under utarbeidelsen av plankartet og det er derfor kommet inn forskjeller fra de 5 gamle KpA. Dette rettes opp ved å endre alle gravplasser til formål "1700 - grav- og urnelund", og tilpasse arealet der det er behov for justeringer.</p>	<p>Tas til følge.</p>
<p>Minner om at kommunen må ha ansvar for å sikre arealreserver til gravplasser. Anbefaler temaplan - gravplassmelding</p>	<p>Vurderes i forbindelse med rullering av kommuneplanen.</p>	<p>Tas til orientering.</p>
<p><u>Hensynssone kulturmiljø (H570):</u> Vi gjør oppmerksom på at den sentrale bebyggelsesgrensen omkring kirkene på 60 meter ble fjernet ved lovendring 1.januar 2020. Det er nå opp til kommunen gjennom de ordinære</p>	<p>En vurdering av dette tas inn i rutiner for utarbeidelse av reguleringsplaner. Forholdet bør vurderes fram mot neste kommuneplan, ev i arbeid med kulturminneplan.</p>	<p>Tas til orientering.</p>

planprosessene, å ta vare på kirkestedenes/gravplassenes omgivelser. Som hovedregel bør kirkestedene/gravplassenes omgivelser avsettes som H570.		
Til bestemmelse 3.14.2 Fredete bygninger og anlegg: Gjør oppmerksom på at det iht. rundskriv kan tillates avvik fra bestemmelsen.	Planbestemmelsen er endret i samsvar med rådet	Tas til følge.
Merknader til VANNMILJØ (Vannmiljø innsigelse)	Innspillet er omtalt i notatet <i>Oppfølging av innsigelser</i> .	
Miljømål for vannområder må inn i konsekvensutredning	Gjennomført	Tas til følge.
Regional vannforvaltningsplan må nevnes som en regional føring i planbeskrivelsen.	Gjennomført.	Tas til følge.
s. 8: Vi gjentar vår anmodning om at kommunen gjennom arealdelen fastsetter tilstrekkelige overordnede føringer og bestemmelser om at det i videre plan- og byggesaksarbeid skal redegjøres for hvordan nye tiltak og inngrep kan påvirke miljøtilstanden til en vannforekomst, og at dette veies opp mot miljømålet til vannforekomsten.	Vi vil se på dette fram mot neste rullering av planen	Tas til orientering.
Statsforvalteren ber kommunen gå gjennom planforslaget med sikte på å vurdere og innarbeide mest mulig sammenhengende grøntsoner langs vassdrag, både for nye og eksisterende byggeområder.	Vi mener at dette er godt nok ivaretatt i planbestemmelsene: 4.10.5 Byggegrense mot vassdrag 5.12 d) Minimum 10 meter vegetasjonsbelte langs prioriterte vassdrag Dette blir for inngripende å gjøre noe med nå etter høring. Bør eventuelt vurderes før neste planrullering.	Tas til orientering.
Rikspolitiske retningslinjer må legges til grunn for deler av kommunen.	Morsa- og Haldenvassdraget er varig vernede vassdrag i vår kommune. Bør følges opp selv om det er å sitere loven. Foreslår følgende retningslinje under 5.12 Bruk og vern av vann og vassdrag: I Morsa- og Haldenvassdraget gjelder Rikspolitiske retningslinjer for varig vernede vassdrag.	Tas til følge.

(Vannmiljø innsigelse) Innspillet er omtalt i notatet <i>Oppfølging av innsigelser</i> .	Bestemmelse om enkle båtbygger er strøket.	Innsigelse er tatt til følge.
Ved alle inngrep og skjøtsel som kan redusere kantsonens økologiske funksjon, skal derfor Statsforvalteren vurdere om det er behov for en dispensasjon fra § 11 i vannressursloven. Statsforvalteren ber om at dette tas inn som en retningslinje.	Dette er kun en presisering av noe som er lovpålagt, men kan gjerne legges som retningslinje under planbestemmelse 5.12 Bruk og vern av vann og vassdrag. Utfordringen her er først og fremst ulovlige tiltak og ikke kommunens saksbehandling. Informasjon om denne regelen bør tas på annen måte enn i kommuneplanens bestemmelser. Informeres om på nettsider og i nyhetsbrev.	Tas til orientering.
s.9 - Statsforvalteren mener det er viktig med avklaringer rundt arealer for deponering av snø	Deponering av snø har ikke blitt prioritert inn i dette kommuneplanarbeidet, men vil bli vurdert inn i overvannsveileder som er under revidering, og før neste kommuneplanrullering.	Tas til orientering.
Statsforvalteren ber om at «grønne» arealformål sikres langs vassdragene på overordnet plannivå. Statsforvalteren kommer nærmere inn på dette under vurderingene av arealinnspillene senere i uttalelsen.	Vurderer det til at dette ivaretas gjennom drøftinger knyttet til de enkelte arealinnspill.	Tas til orientering.
Merknader til AVLØP		
Kommunen bør benytte foreslått rekkefølgebestemmelse 4.8. c) om unntak fra tilknytningsplikten med varsomhet.	Bestemmelsen vil sannsynligvis bli brukt unntaksvis. Miljøforhold, og ikke økonomi, vil bli vektlagt. Bestemmelsen er lagt inn for å åpne opp for innovasjon og nyteknisk på området (sirkulære løsninger). Tradisjonell løsning bidrar også til forurensende utslipp til vassdrag, på veien til og ved de kommunale renseanleggene.	Tas til orientering.
Felt T1-2: Setter spørsmålstegn ved at det er avsatt nytt areal til renseanlegg på Revaug mtp. tilstanden i Engerbekken nedstrøms. Engerbekken er en liten og sårbar resipient, og ut fra utredningene som foreligger kan ikke SF ta stilling til om dette er egnet plassering. SF forutsetter at kommunen utreder miljøkonsekvensene ved økt utslipp her, og at det vurderes alternative lokaliteter med mer egnede resipienter.	Miljøkonsekvenser ved utslipp til Engerbekken utredes i forbindelse med ny utslippssøknad til SF. Miljørisikoanalysen vil gi føringer for hvor utslippspunktet skal være.	Tas til orientering
Arealplanleggingen må ses i sammenheng med avløpsinfrastrukturen og kommunens totale rensekapasitet.	Lagt inn ny ordlyd i § 4.8.a.	Tatt til følge.

<p>Mener at rekkefølgebestemmelsene i 4.8.a er for generelt utformet. At avløpshåndteringen er etablert og sikret på en måte som kommunen finner tilfredsstillende, sier ikke noe om hvorvidt avløpsanlegget som skal motta avløpsvannet driver lovlig og har kapasitet. Kommunen må anvende konkrete rekkefølgekrav for å sikre at ny bebyggelse ikke tas i bruk før avløpsløsningen er utbedret og <i>i samsvar med forurensingsloven</i>.</p>		
<p>Kommentar til tabell med utbyggingsrekkefølge under § 4.8: Forutsetter at det er tatt hensyn til kapasitet på avløpsanlegg, at disse drives i samsvar med regelverket og at det ikke legges opp til utbygging før disse forholdene er på plass.</p> <p>Er svært usikre på om rekkefølgekravene for utbygging er tilstrekkelige for å ivareta avløpssituasjonen i kommunen. Spørsmål om hvorfor ikke områder avsatt til sentrumsformål eller kombinerte formål (der bolig inngår) er med i tabellen. Mener kommunen burde ta flere grep for å sikre å unngå større belastninger på avløpsnett, og at man ikke legger til rette for mer utbygging før avløpssituasjonen er mer avklart.</p>	<p>Avløpssituasjonen er ivaretatt i kommunedirektørens forslag, ved at utbyggingshastigheten på det enkelte sted er samordnet med tiltaksplanen for VA. Avløpssituasjonen vil dermed være ivaretatt forutsatt at omfanget av utbygging blir innenfor rammene av historisk vekst på det enkelte sted.</p> <p>Dersom det blir lagt inn nye arealer utover kommunedirektørens forslag, må rekkefølge på de framtidige utbyggingsområdene på det enkelte sted vurderes på nytt.</p> <p>Framtidige områder med bolig som lå inne i kommunedirektørens forslag og som ikke er omfattet av rekkefølgebestemmelser er følgende: SF1-4 Langlisvei SF1-3 Tunveien SF2-3 Lokket KBA1 Frosterud KBA3 Momarken KBA 4 Skjønhaugenga / Parkveien</p> <p>Det er ikke avklart hvor stor boligandelen er i disse feltene, og det må tas stilling til rekkefølge i arbeidet med reguleringsplan.</p>	<p>Tatt delvis til følge.</p>
<p>Massehåndtering Statsforvalteren har kommentarer til at eksisterende massedeponier kan utvides (jfr massekunnskapsgrunnlag), til at deponier foreslås på uberørte områder, at det ikke er estimert</p>	<p>Statsforvalterens innspill til massehåndtering inneholder mange gode betraktninger og råd. Kommuneplanens arealstrategi nr. 19 tar opp mange av disse temaene. I kommuneplanen vil rådene følges opp med presisering av begrepet «Rene masser» og ny</p>	<p>Tas til orientering og delvis til følge.</p>

<p>mengde masser eller behov for gjenfylling av eksisterende terreng og at områdene vil ødelegge jordbruksarealer med god jordkvalitet og vassdrag, med tanke på drift.</p> <p>Statsforvalter bruker begrepet “ikke-forurensende naturlige jord- og steinmasser” jfr forurensningsloven, i stedet for “rene masser”. Bør kalle det utfylling eller oppfylling og ikke deponi.</p> <p>Overskuddsmasser regnes som næringsavfall og skal i utgangspunktet gjenvinnes.</p> <p>Større massedeponi krever tillatelse etter forurensningsloven fra Statsforvalteren.</p> <p>Kommunen bør stille krav om at planer for massehåndtering skal foreligge ved oppstart av regulering for byggeområder; dette gjelder særlig for større infrastruktur- og byggeprosjekter. Plan for massehåndtering bør utformes i tråd med ressurspyramidens prinsipper. Deponering bør være siste alternativ. Areal for massehåndtering bør legges til eksisterende byggeområder.</p> <p>§ 4.20 Viktig å konkretisere type masser og stille krav om detaljert reguleringsplan.</p>	<p>retningslinje til bestemmelse § 4.20 om at kommunen kan stille krav om plan for massehåndtering ved reguleringsoppstart av større infrastruktur- og byggeprosjekter.</p> <p>For øvrig vil de faglige rådene bli vurdert ved utarbeidelse av masseforvaltningsstrategi som vil bli foreslått utarbeidet 2024-25.</p> <p>Strategien bør ta opp behov differensiert på ulike masser, kriterier for plassering og gjenbruksaspekter.</p>	
<p>(Naturmangfold innsigelse)</p>	<p>Innsigelse til vilttrekk håndteres via forhandlinger, se eget notat om innsigelser.</p>	
<p>Vi hadde med fordel sett at det var redegjort enda mer for hvilke avveininger som er gjort, spesielt for hensynssoner for naturmiljø som ikke er videreført.</p>		<p>Tas til orientering</p>
<p>Naturmangfold – faglige råd</p> <p>Sikre naturmangfold langs vassdrag gjennom sammenhengende grøntsoner, hensynssone bevaring av naturmiljø eller ta inn strandsone i arealformålet bruk og vern av vann og vassdrag</p> <p>Noen naturtyper med verdifullt naturmangfold anses ikke å være tilstrekkelig synliggjort i foreliggende planforslag: rike kulturlandskapsjøer, kroksjøer, meandrerende elver og dammer.</p>	<p>Indre Østfold kommune har startet arbeidet med en naturmangfoldplan som vil ta opp vann og våtmark som eget tema. Denne blir fulgt opp i neste kommuneplanrullering. De faglige rådene rundt naturmangfold langs vassdrag blir derfor ikke fulgt opp i denne kommuneplanrulleringen.</p>	<p>Tas ikke til følge</p>

<p>(Oppfølging av regional plan innsigelse)</p> <p>Spredt utbygging : Det vises til at man ikke ønsker å åpne opp for denne type utbygging nær kommunens byer og tettsteder, og det er ikke avsatt arealer til spredt boligbebyggelse nærmere enn 2 km fra tettstedsgrensene for Askim, Mysen/Slitu, Tomter, Knapstad, Spydeberg og Skjønhaug. Vi forventer at eventuelle arealer som lå nærmere enn 2 km i de tidligere arealdelene er tatt ut.</p>	<p>Formålet LNF spredt boligbygging er fjernet innenfor 2-km/3km grensen. 2-km grensen målt fra sentrumspunkt er ivaretatt for Tomter, Knapstad, Spydeberg, Slitu og Skjønhaug.</p> <p>Vi reviderer formuleringen i planbeskrivelsen for å presisere dette.</p>	<p>Er ivaretatt i planen</p>
<p>I forbindelse med denne arealdisponeringen må det også vurderes opp imot fylkesplanens føringer for spredt utbygging. Under retningslinje 1.3 går det frem at slik utbygging ikke skal skje nærmere enn 3km fra tettstedsgrensen til nærmeste by. Vi forutsetter planforslaget følge opp dette med tanke på avgrensninger for spredt utbygging i tilknytning til Askim og Mysen.</p>	<p>3-km grensen i fylkesplanen er relatert til byene: 3-km grensen ivaretatt for Askim. 3-km grensen er ivaretatt for Mysen, målt fra yttergrensen til områdereguleringen.</p>	<p>Er ivaretatt i planen</p>
<p><u>Støy</u> Forutsetter at føringene i retningslinjens kap. 3.1 er fulgt opp.</p> <p>Vi savner et støysonkart til planen, og forutsetter at dette opparbeides der soneinndelingen mellom gule og røde støysoner fra tabell 1 i T-1442 vises. Dette kartet vil være retningsgivende for den videre saksbehandlingen når det gjelder utbygging av støyfølsom bebyggelse, og til føringene gitt under punkt 4.13 i bestemmelsene.</p> <p>Når det gjelder denne bestemmelsen bør det vises til T-1442/2021. Bestemmelsen henviser spesifikt til tabell 2 i denne utgaven av retningslinjen.</p>	<p>Forholdet anses ivaretatt med endring i bestemmelsene 4.13.3. og 4.13.4.</p> <p>Det forelå ikke eget støysonkart til arealdelen. Kommunen vurderer at vi mangler kunnskap om en rekke støykilder og at vi av den grunn ikke kan etablere et samlet støysonkart iht. krav fastsatt i tabell 1 T-1442.</p> <p>Etter høringen er det imidlertid utarbeidet et noe enklere støysonkart til KPA basert på veitrafikkstøy. Det planlegges også utarbeidet et støysonkart til kommunens felles kunnskapsgrunnlag, i samarbeid med kommuneoverlegen/Miljøretta helsevern.</p>	<p>Tas delvis til følge.</p>
<p>I bestemmelse 4.13.3 er formålene kontor og overnattingssted inkludert i oppstillingen av ulike støyfølsomme bruksformål. Dette er ikke samsvar med hva T-1442 betegner som</p>	<p>Oppstillingen er utelatt fra bestemmelsene.</p>	<p>Tas til følge.</p>

støyfølsomme formål, og vi ber kommunen se nærmere på dette.		
I kapittel 4 i T-1442 er det gitt anbefalinger om graderte krav mellom nedre og øvre del av gul støysoner. I § 4.13.3 for utbygging i gul støysoner er det ikke stilt slike krav. Vi ber det vurderes om dette skal innarbeides i bestemmelsen.		Tas til følge.
Markaloven Det fremgår av markaloven § 6 at igangsetting av arbeid med arealdel av kommuneplan som vedrører Marka krever tillatelse av departementet. Vi kan ikke se at det er søkt om tillatelse til oppstart av kommuneplan, og dette må i så fall gjøres. Vi minner samtidig om at kommunens endelige vedtak om kommuneplanens arealdel som vedrører Marka, må stadfestes av Klima- og miljøverndepartementet før planen får rettsvirkning etter plan- og bygningsloven, jf. markaloven § 6.	Kommunen tar kontakt med Statsforvalteren vedrørende dette i etterkant av vedtak av planen. Legges inn som eget vedtakspunkt i saksframstillingen.	
Faglige merknader til arealer:		
Kykkelsrudlinna vestre del: stiller oss spørrende til om arealet nærmest veien Kykkelsrudlinna på B1-10 egn seg til byggeformål med tanke på terrengforholdene her.	Vi forutsetter at en mer detaljert avgrensning av formålet gjøres i arbeidet med reguleringsplan. Innspillet er omtalt i notatet <i>Oppfølging av innsigelser</i> .	Tas til orientering
Kykkelsrudlinna øst: Vi vil påpeke at området øst for Kykkelsrudlinna, gbnr. 90/93, som videreføres som spredt utbygging ved felt SB1 er det fulldyrket jord. Vi forutsetter at kommuneplanens bestemmelser om at spredt boligbygging ikke tillates på dyrka mark også vil være gjeldende for dette arealet.	Vi forutsetter at en mer detaljert avgrensning av formålet gjøres i arbeidet med reguleringsplan, også med tanke på å unngå bygging på dyrket mark.	Tas til orientering
Åsen skog Har innsigelse til arealet, dessuten: <ul style="list-style-type: none"> • Det vurderes at det bør bli etablert en gang- og sykkelvei langs Jansbergveien 	Planfremmer har i tidligere innspill foreslått en gang/sykkelvei langs deler av Jansbergveien, og en alternativ trase i nedre del, som knytter gang/sykkelveien til rv. 22. Forholdet som dette må vurderes i en eventuell reguleringsplan. Innspillet er omtalt i notatet <i>Oppfølging av innsigelser</i> .	Tas til orientering.

<p>Morstong/Slitu</p> <ul style="list-style-type: none"> Bør sikres at det ikke bygges ut rundt dammen innenfor innspillsområdet 	<p>Biologiske forhold (herunder dammen) er belyst i KU. Denne skal ligge til grunn for arbeidet med reguleringsplan. Innspillet er omtalt i notatet <i>Oppfølging av innsigelser</i>.</p>	<p>Tas til orientering</p>
<p>Spredt næring Må sikre at hensynet til jordvern og landbruk blir ivaretatt</p>	<p>Dette forholdet ivaretas i bestemmelsene</p>	<p>Tas til følge</p>
<p>Tingulstad</p> <p>Savner noen vurderinger om avbøtende tiltak, og anbefaler at arealet reduseres for å øke avstanden til bekkedraget for ABA2 og 3. Spør om området er tilstrekkelig skjermet i landskapet og mot boligbebyggelsen. Bør vurdere avgrensing også i forhold til dette.</p>	<p>Vi forutsetter at en mer detaljert avgrensing av formålet gjøres i arbeidet med reguleringsplan. Da bør det legges opp til større avstand mellom arealet i nordøst og bekk og skjerming i landskapet og mot boligbebyggelse.</p> <p>I forslaget er det lagt opp til å bruke eksisterende fangdam i tillegg til å etablere en fangdam i forbindelse med Gusrudsbekkens utløp. For å fange opp både næringsstoffer og partikler bør fangdammene etableres med vegetasjonsfilter og fordrøyingsbasseng. Hvor omfattende tiltak for øvrig som er nødvendig for å unngå påvirkning av vannforekomsten må vurderes på reguleringsplannivå.</p> <p>Funn i KU KPA skal inngå som del av kunnskapsgrunnlaget for regulering.</p>	<p>Tas til orientering.</p>
<p>Jaren veiservice</p> <p>Vil sterkt anbefale at arealinnspillet avgrenses slik at det ikke medfører nedbygging av dyrket jord. Litt uklart for SF om dette medfører nedbygging eller kun båndlegging, som jo har en noe mindre konsekvens.</p>	<p>Innspillet omfatter både bebyggelse og båndleggingsareal. Avgrensingen av arealinnspillet er gjort med tanke på minst mulig forbruk av dyrket mark. Se også kommentar til Vikens merknad.</p>	<p>Tas til orientering.</p>
<p>Tømmeråsen</p> <p>Fraråder sterkt. Påpeker at utbygging av arealet ikke er i tråd med vedtatt jordvernstrategi. Hvis man går videre med dette ber vi det vurderes om andre avsatte boligområder i tilknytning til Askim tas ut.</p>	<p>Dette vurderes som del av arbeidet med oppfølging av innsigelsene. Innspillet er omtalt i notatet <i>Oppfølging av innsigelser</i>.</p>	<p>Tas til orientering.</p>
<p>Kroksundveien 749</p>	<p>Det er ivaretatt.</p>	<p>Tas til orientering.</p>

Forutsetter at best. i 5.11.2 gjøres gjeldende også for dette arealet.		
Trippestad T1-4 Vi ber kommunen se nærmere på om deler av arealet heller skal settes av til grønnstruktur (friorråde) som tilgrensende arealer.	Reguleringsplan er vedtatt juni 2023. KPA justeres iht. reguleringsplan.	Tas til følge.
HBBS Knapstad Her ber vi det ses på om grønnstrukturen som er avsatt i gjeldende arealdel og regulert i reguleringsplanen for området skal videreføres.	Dette er videreført i ny KPA	Tas til orientering.
Innspill 203 – Gritun Området er avsatt til bolig og foreslås nå avsatt til offentlig eller privat tjenesteyting. Ut fra plankartet som nå er på høring ser det ikke ut som arealformålet er blitt endret fra dagens plan. Vi ber kommunen se nærmere på dette.	Hm - Arealet ligger også som tjenesteyting i gjeldende plan, men endres til nåværende.	Tas til følge
Innspill 150 – Trøgstad motorsportsenter, KBA6 Området er avsatt til idrettsanlegg, offentlig eller privat tjenesteyting og LNF-formål, og foreslås endret til kombinerte formål (idrett, næring og tjenesteyting). Vi ber kommunen vurdere om den faktiske arealbruken for området burde gå tydeligere frem av arealdelen, og der gjeldende reguleringsplan blir retningsgivende. Vi ser også at felt KB6 går utover denne planens avgrensning, og vi ber om at feltet sammenfaller med denne reguleringen. Videre bør andre næringsformål heller lokaliseres i Skjønhaug sentrum, eller i allerede avsatte næringsområder i tilknytning til dette tettstedet.	Man har her til hensikt å utvide formålet sammenliknet med gjeldende plan og formålsgrensen beholdes på bakgrunn av dette.	Tas ikke til følge.
Frosterud Området endres og det forutsettes at overvannsproblematikken i området løses. Det er ikke behov for mer boligreserver i tilknytning Askim i denne perioden, og vi fraråder at man åpner opp for boligformål her. Hvis det legges opp til boligformål her mener vi det må ses i sammenheng med planens rekkefølgekrav for utbygging i punkt 4.8 med tanke på teknisk infrastruktur.	Det vurderes at utbyggingsrekkefølge opprettholdes som i 4.8.h (utbygging igangsettes i 2027): <ul style="list-style-type: none"> • Overvannsproblematikk og VA- situasjonen er utfordrende, men forutsettes løst. • Arealet er avsatt til næring-, tjenesteyting og boligformål. Reguleringsplanen vil avklare omfanget av boligutbygging, i 4.8. er veiledende tall for antall boliger i området 45, relativt lavt. 	Tas ikke til følge.

Statsforvalteren i Oslo og Viken, vedlegg 2- merknader fra juridisk avdeling. 30.5.2023. (445)

Vurderingstema	Kommunedirektørens vurdering	Forslag til løsning/ending av plan
Faglige råd – skjønnsmessige bestemmelser		
4.13.5 "Vinduer i soverom mot støy- og soleksponert side bør ha utvendig solavskjerming og behovet for kjøling må vurderes.»	Strengt tatt en retningslinje	Endres likevel ikke
5.2.7: «Lekeplass og lekeplassutstyr skal ha helse- og miljøvennlige materialer og tilfredsstillende forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr. Plast bør unngås.»	Uheldig formulering «plast bør unngås» strykes	Tas til følge
5.5.1: «Områdene kan benyttes til handel med plasskrevende varer, dvs. Til trelast/ byggevarer, gartneri/hagesentre, biler/motorkjøretøy, hvitevarer og møbler i tråd med regional planbestemmelse for lokalisering av handel vedtatt 21.06.2018.	Reguleringsplanene åpner for flere arealformål	Tas ikke til følge
5.6 a): «Områdene Brødremonen og Østreng kan benyttes til næringsformål på de arealene som ligger på flatt terreng. Areal som ligger i skråninger, kan benyttes til solkraftverk. [...]» ³ (Mer om kulturarv, - se lenger ned i kommentarene)	Endret til retningslinje	Tas til følge
5.9.1 h) Badestamp, svømmebasseng og lignende kan tillates og inngår som opparbeidet uteareal.	Uheldig formulering, strykes	Tas til følge
Saksbehandlingsregler		
3.1 bokstav g) «Ved forurensende utslipp i nedbørsfeltet, plikter den som oppdager utslippet å umiddelbart varsle vannverkseier og kommunal drikkevannsmyndighet.»	Uheldig formulering, strykes	Tas til følge
3.1 bokstav i) «Alle planer om arrangementer og aktivitet der det kan være tvil om forurensningsfare, skal forelegges kommunal drikkevannsmyndighet og vannverkseier før aktiviteten kan tillates. Dette gjelder også når innsjøene er islagt.»	Uheldig formulering, endres til retningslinje	Tas til følge
3.1 Sone 1 Infiltrasjonsområde d) «Før planlagte tiltak kan gjennomføres, skal det utredes hvilke konsekvenser tiltaket har for grunnvannskilden. Tiltak som utgjør en fare for forurensning av grunnvannskilden er forbudt.»	Uheldig formulering, strykes	Tas til følge
3.1 Sone 1 Infiltrasjonsområde f) «Gjødslingsplan og plantevernjournal skal kunne fremlegges på forespørsel.»	Uheldig formulering, strykes	Tas til følge
3.3 «Ved [...] søknad om tiltak innenfor område angitt som faresone ras og skred (kvikkleire) (H310) må det dokumenteres tilstrekkelig sikkerhet i henhold til krav i Byggteknisk forskrift (TEK). Skredfare utredes i samsvar med NVEs veileder 1/2019 eller senere veiledere.»	Saksbehandlingsregel «og søknad om tiltak» strykes	Tas til følge

3.7 «Netteier må kontaktes ved tiltak nær hensynssonen for å få opplysninger om spenningsnivå, byggeforbuds- og ryddebelte eller om andre elektriske installasjoner. Det må ikke foretas endringer av terrenget i høyspenningssonen uten at dette er skriftlig godkjent av netteier.»	Uheldig formulering, strykes	Tas til følge
3.14.2 «Tiltak på fredete bygninger og anlegg, utover vanlig vedlikehold, er ikke tillatt uten dispensasjon fra kulturminneloven. Eventuell søknad om tillatelse til inngrep i et fredet kulturminne sendes rette kulturminnemyndighet i god tid før arbeidet er planlagt utført. Alt vedlikehold må skje med tradisjonelle materialer og metoder, og større vedlikeholdsarbeider bør også meldes fra om. Alle tiltak som kommer i direkte berøring med eller ligger i nærheten av kulturminne eller kulturmiljø fredet etter kulturminneloven skal sendes kulturminneforvaltningen til uttalelse.	Saksbehandlingsregler, endres til retningslinjer	Tas til følge
3.15 «Innenfor sonen gjelder «Lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner» (markaloven), jf. LOV 2009-06-05-03-35.»	Saksbehandlingsregel, endres til retningslinjer	Tas til følge
4.5 Estetikk og miljøkvalitet b) «Det skal gjøres en helhetlig estetisk vurdering av alle tiltak der dette er relevant. Det skal redegjøres for bygget i seg selv og tilpasning til omgivelsene, herunder: bygningsplassering, gesimshøyder, mønehøyder, takform, farge- og materialbruk, tilpasning til eksisterende terreng og ev fjernvirkning.»	Saksbehandlingsregel, endres til retningslinjer	Tas til følge
4.5 Estetikk og miljøkvalitet c) «For større tiltak som endrer skala på et sted, bryter horisontlinjer og landskapstrekk, eller som får særlig fjernvirkning eller lokalisering som landemerke - skal det utarbeides en estetisk analyse. Det skal redegjøres for tiltakets høyder, form og plassering i forhold til tilpasning til omgivelser og nabobebyggelse, samt farge- og materialbruk for vegg og andre bygningselementer, vindusutforming- og plassering.»	Saksbehandlingsregel, endres til retningslinjer	Tas til følge
4.11.1 Naturskader, grunnforhold, er hjemlet i pbl. § 11-9 nr. 8 og lyder: «Ved regulering og søknad om tiltak i områder under marin grense skal det foreligge dokumentasjon på at sikkerhet mot skred er ivarettatt, i tråd med byggteknisk forskrift (TEK) og NVEs veileder 1/2019 (Sikkerhet mot kvikkleireskred), eller etterfølgende revisjoner. Nødvendig dokumentasjon skal sendes inn i forbindelse med søknad om tiltak.» Pbl. § 11-9 nr. 8 åpner for å vedta bestemmelser om forhold som skal avklares og belyses i videre reguleringsarbeid. Ikke ved byggesøknad.	Saksbehandlingsregel – «og søknad om tiltak» strykes	Tas til følge
4.12 Naturmangfold: «a) Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 med tilhørende veileder skal legges til grunn ved behandling av saker som kan berøre interesser knyttet til naturmangfoldet. Vurderingene og vektleggingen av prinsippene skal komme frem av saksutredningen. b) Dersom vurderingen etter punkt a) viser at tiltaket berører interesser knyttet til naturmangfold, kan kommunen kreve at disse interessene blir nærmere utredet. Kommunen kan også kreve at alternativvurdering og/eller avbøtende tiltak gjennomføres.»	Saksbehandlingsregel – endres til retningslinje	Tas til følge
4.13.2 Krav til støyfaglig utredning: «Der forhold til støy ikke er vurdert i reguleringsplan, eller støyvurderingen er eldre enn 10 år, skal det ved oppføring av ny bebyggelse eller endring av eksisterende bebyggelse med støyfølsomt bruksformål eller opprettelse av ny grunneiendom, utarbeides en støyfaglig utredning, jf. krav beskrevet i bestemmelse 4.13.6 Støyfaglig utredning.»	Saksbehandlingsregel, fjernes	Tas til følge

4.13.6 Støyfaglig utredning: «Støyfaglig utredning skal dokumentere at støymessige forhold ivaretatt i henhold til enhver tid gjeldende retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging T-1442, og at grenseverdier i T-1442, tabell 2 tilfredsstilles.»	Saksbehandlingsregel, fjernes	Tas til følge
4.13.7 Støy i bygge- og anleggsfasen: «Ved behov skal det utarbeides en plan for håndtering av støy i bygge- og anleggsfasen, planen skal sendes inn samtidig med søknad om igangsettingstillatelse.»	Saksbehandlingsregel, fjernes	Tas til følge
4.16.1: «Alle tiltak skal planlegges slik at forurensning fra grunnen ikke kan føre til helse- eller miljøskade.»	Saksbehandlingsregel, fjernes	Tas til følge
4.16.2: «Miljødirektoratets veiledere og databaser skal som et minimum, benyttes som grunnlag for å vurdere risiko for forurenset grunn.»	Saksbehandlingsregel, fjernes	Tas til følge
4.17 Forholdet til jordloven og skogbruksloven (jf. jordloven § 2 og skogbruksloven § 2): «a) På jordbruksarealer og landbruksarealer bestående av dyrka eller dyrkbar mark skal jordloven §§ 9 og 12 fortsatt gjelde fram til det er gitt igangsettingstillatelse til tiltak etter pbl, jf. jordloven § 2 annet ledd. Driveplikten i jordloven § 8 følges opp så lenge arealene klassifiseres som jordbruksarealer jf. AR5 (fulldyrket jord, overflatedyrket jord eller innmarksbeite). b) På skogsarealer gjelder skogbruksloven fram til det er gitt igangsettingstillatelse til tiltak etter pbl, jf. skogbruksloven § 2 annet ledd, med mindre annet er angitt i reguleringsplanen.»	Saksbehandlingsregel, fjernes	Tas til følge
4.18.1: «a) For alle tiltak som kan komme til å virke inn på automatisk fredede kulturminner, inkludert deres sikringssoner, må det søkes kulturmyndighetene om tillatelse etter lov om kulturminner.» «b) Dersom det under anleggsarbeid treffes på automatisk fredede kulturminner, eksempelvis i form av helleristninger, brent leire, keramikk, flint, groper med trekull og/eller brent stein etc., skal arbeidet øyeblikkelig stanses og regional kulturminneforvaltning varsles, jf. kulturminneloven § 8.» «g) SEFRAK-bygninger: Tiltak ved SEFRAK-registrerte bygninger skal vurderes å oversendes regional kulturminneforvaltning for uttalelse. For meldepliktige bygninger (bygninger eldre enn 1850), er det lovfestet i kulturminneloven § 25 at kommunen er pliktig til å oversende tiltaket til regional kulturminneforvaltning for uttalelse, før endring eller riving kan bli godkjent. Kommunalt vedtak skal umiddelbart oversendes regional kulturminneforvaltning.»	Saksbehandlingsregler, avsnittet er omarbeidet	Tas til følge
4.20 d) «Ved behandling av søknad om etablering av deponi for rene masser skal det foreligge en kvalifisert vurdering av geotekniske forhold, landbruksfaglige forhold, kulturlandskap/stedskvalitet og naturmangfold. Det skal redegjøres for deponeringsrekkefølge, deponeringsmengde, driftsvei og transport til/fra deponiområde, eventuell gjenvinning og/eller mellomlagring av masser samt tilbakeføring/etterbruk. Landskapsplanen skal blant annet vise terrengformer/-profiler, beplantning underveis og etter endt deponering av området.» f) «Ved alt mottak av masser kreves det dokumentasjon av forurensning. Det skal også dokumenteres at massene ikke inneholder fremmede skadelige arter (Naturmangfoldloven §28)»	Saksbehandlingsregler, fjernet	Tas til følge

h) «Søknad om etablering av massedeponi skal sendes til regional kulturminneforvaltning for uttalelse.»		
4.23 a) «Skilt- og reklameinnretning inntil 3,0 m ² som monteres flatt på vegg er ikke søknadspliktig, jf. pbl § 20-5 e. Unntaket omfatter ikke montering av flere skilt- og reklameinnretninger på samme fasade.»	Saksbehandlingsregler, fjernet	Tas til følge
5.1 Bebyggelse og anlegg b) «Ved regulering eller søknad om tillatelse skal det utarbeides en utomhusplan for disponering av byggetomta i fastsatt målestokk. Utomhusplanen skal vise: [...] Der kommunen finner det nødvendig, vil det kunne kreves ytterligere dokumentasjon.»	Saksbehandlingsregler, fjernet	Tas til følge
c) «Ved regulering eller søknad om tillatelse der tiltaket åpenbart vil medføre trafikkøkning som kan få konsekvenser for trafikksituasjonen i området, skal det legges frem en trafikkutredning basert på blant annet trafikktegnninger. [...]»	Saksbehandlingsregel, «søknad om tillatelse er fjernet».	Tas til følge
Enkeltbestemmelser		
2.3 Forholdet til vedtatte reguleringsplaner f) Følgende områdereguleringsplaner gjelder uansett i sin helhet [...] Hva menes med «gjelder uansett i sin helhet»? Reguleringsplaner gjelder inntil de blir opphevet. Mener man med denne bestemmelsen at områdereguleringsplanene skal gå foran kommuneplanen ved motstrid? Dette bør klargjøres.	Bestemmelsen endret til «kommuneplanens arealdel skal ved motstrid gjelde foran eldre reguleringsplaner»	Tas til følge
4.5 Estetikk og miljøkvalitet (pbl. 11-9 nr. 6 og 7) a) Alle nye byggverk, bo- og bymiljøer og ombygging av eksisterende skal være preget av en ambisjon om å skape eller beholde noe som er vakkert – i seg selv og i sammenheng med omgivelsene. Vi stiller spørsmål ved om «vakkert» er presist nok? Her bør kommunen vedta retningslinjer som utdyper forståelsen av dette begrepet nærmere.	Velger å ikke endre denne	Tas til orientering
4.22 Teknisk infrastruktur (jf. pbl. § 11-9 nr. 4) a) I alle plansaker skal det redegjøres for eksisterende og planlagte høyspenningsanlegg b) I alle plansaker skal det redegjøres for eksisterende (og planlagte) VAO-anlegg. c) Indre Østfold kommunes VA-norm gjelder for arbeid på kommunale VA-ledninger. Bestemmelsen bør også hjemles i pbl. § 11-9 nr. 8 ettersom den regulerer hva som skal redegjøres for i plansaker.		Tas til følge
5.6 Bestemmelser for områder avsatt til kombinert bebyggelse- og anleggsformål (jf. PBL §§ 11-9 nr. 5 og 6 og § 11-10) a) Områdene Brødremoen og Østreng kan benyttes til næringsformål på de arealene som ligger på flatt terreng. Areal som ligger i skråninger, kan benyttes til solkraftverk. [...]	Bestemmelsen er endret	Tas til følge

Når det gjelder næring (og forretning), er spørsmålet hvor detaljerte bestemmelser det er anledning til å vedta i kommuneplan.		
Forretninger/plasskrevende varer Veileder til kommuneplanens arealdel fra 2022 sier dette om underformålet forretninger, under punkt 4.5.2.2.5: «Formålet omfatter arealer og bygninger for detaljhandel. Spørsmålet er om pbl. § 11-9 åpner for å vedta bestemmelser om detaljhandel og plasskrevende varer	Spørsmålet er uavklart	Endres ikke
5.7 Bestemmelser til idrettsanlegg innenfor områder avsatt til bebyggelse og anlegg (jf. PBL §§ 11-9 nr. 5 og § 11-10) Som nevnt tidligere er det ikke anledning til å vedta juridisk bindende bestemmelser om saksbehandlingsregler i kommuneplanens arealdel, foruten det som følger av pbl. § 11-9 nr. 8. Krav om konsekvensutredning følger av plan- og bygningsloven og forskrift om konsekvensutredninger. Vi stiller spørsmål ved om ikke 3. og 4. setning skal hjemles i pbl. § 11-9 nr. 8, og ikke §§ 11-9 nr. 5 og § 11-10.	Saksbehandlingsreglene om konsekvensutredning fjernes	Tas til følge
5.9.1 Bestemmelser om fritidsbebyggelsens størrelse plassering og form b) Opparbeidet uteareal som uteplass, gressplen, inngangsparti, platting, terrasse eller veranda tilknyttet hytte skal ikke overstige 50 m². Av dette kan inntil 10 m² være overbygd. Overbygget skal være tilknyttet fritidsboligen. Overbygget skal ikke regnes med i tomtas bruksareal (BRA), men i bebygd areal (BYA). Det fremgår av veileder til Grad av utnyttings side 11 at grad av utnytting angis og beregnes i samsvar med byggteknisk forskrift og denne veilederen.	Bestemmelser i strid med TEK tas ut	Tas til følge
b) I LNF-områder er etablering av nye bolig-, fritids- eller næringseiendommer og deling av grunneiendom ikke tillatt. Unntak er: iii. Fradeling av arealer som etter kommunens vurdering har marginal betydning, dersom disse ikke berører dyrket/dyrkbar mark, eller ikke er i strid med viktige landbruks-, natur- eller friluftsinnteresser. d) Framføring av kommunale vann- og avløpsledninger, etablering av separate avløpsanlegg mindre enn 50 PE, stikkledninger begrenset til 10 enheter for tilknytning til kommunalt vann- og avløpsanlegg samt fibernettledninger og lignende, er tillatt dersom de ikke er i konflikt med dyrket eller dyrkbar mark, eller andre viktige landbruks, natur- eller friluftsinnteresser. Åpner man gjennom disse bestemmelsene også for fradeling og framføring av kommunale vann- og avløpsledninger for tiltak som ikke er i samsvar med LNF-formålet? Dersom tiltakene ikke er i samsvar med LNF-formålet, må de falle innenfor formålet LNF-spredd og kravene i pbl. § 11-11 nr. 2 må oppfylles.	Tiltak som ikke er i samsvar med LNF-formålet er avhengig av dispensasjon fra LNF-formålet.	Endres ikke
5.11.2 Bestemmelser for boliger i LNF-områder der spredt boligbebyggelse er tillatt (jf. pbl § 11-11 nr.1 og 2) c) Det er tillatt med to boenheter per eiendom. Ny boenhet på eksisterende boligeiendom	Områder der spredt boligbygging er tillatt er vist på plankartet.	Tas ikke til følge

<p>kan bare etableres som sekundærleilighet i eksisterende bolig eller ved å bruke eksisterende bygninger på eiendommen.</p> <p>e) Tilbygg og påbygg til eksisterende bebyggelse er tillatt. Det tillates 2 mindre frittliggende garasjer/uthus med totalt inntil 80 m² BYA med 6 og 4 meter maksimal møne- og gesimshøyde målt fra gjennomsnittlig eksisterende terreng. Det åpnes her for tiltak som ikke er tilknyttet stedbunden næring, her utvikling av eksisterende boligeiendommer. Spredt boligbygging må forholde seg til kravene i pbl. § 11-11 nr. 2. I følge pbl. § 11-11 nr. 2 kan det i nødvendig utstrekning gis bestemmelser om «at spredt bolig-, fritids- eller næringsbebyggelse og annen bebyggelse kan tillates gjennom behandling av enkeltvis søknader eller reguleringsplan når formålet, bebyggelsens omfang og lokalisering er nærmere angitt i arealplanen». (vår understrekning).</p>		
---	--	--

Viken fylkeskommune 01.06.2023/05.06.2023. (449/450)

5-6 grønmerkete felt som ikke er 100% ferdig.

Tema i uttalelsen	Kommunedirektørens vurdering	Forslag til løsning/ending av plan
Innsigelser – se eget notat – <i>Oppfølging av innsigelser</i>		
Faglige råd – GENERELT:		
10a. Sterkt faglig råd om at 5.5.a med krav om at ABC-prinsippet skal legges til grunn,- også må gjelde for enkeltsaker som behandles med hjemmel direkte i KPA	ABC-prinsippet legges til grunn for utforming av reguleringsplaner, og det vil være svært få enkeltsaker som er aktuelle her. Bestemmelsen opprettholdes uendret. I tillegg blir dette en saksbehandlingsregel, som ikke kan være en planbestemmelse.	Tas ikke til følge.
10b. Fylkesrådet kan ikke se at rammene og avgrensningen av spredt næringsvirksomhet er avklart, og gir et sterkt faglig råd om å etablere noen bestemmelser knyttet til arealformålet.	Det er lagt inn bestemmelse til spredt næring.	Tas til følge.

<p>10c. Fylkesrådet fraråder at Fiskerud (120) legges inn som LNF spredt næring- Uheldig med næringsareal her. Kan bli konflikt med boligbebyggelse. Kan være aktuelt å utrede støy og luftforurensing.</p>	<p>Innspillet er omtalt i notatet <i>Oppfølging av innsigelser</i>. Eiendommen har vært benyttet til næringsvirksomhet i lang tid, og det vurderes som hensiktsmessig at området får en planmessig avklaring, ved at det avsettes til spredt næring.</p>	<p>Tas ikke til følge.</p>
<p>10d. Fylkesrådet fraråder at det legges til rette for arealformålet LNF - spredt boligbebyggelse på Valdisholm ID 78946 i Glomma. Arealformålet er ikke forenlige med kulturminneverninteressene på den lille øya siden de fredete restene av borganlegget omfatter det meste av arealet her. (Mer om kulturarv, - se lenger ned i kommentarene)</p>	<p>Dette er en feil i plankartet.</p>	<p>Tas til følge.</p>
<p>10e. Fylkesrådet fraråder at det beslaglegges dyrkbar mark i forbindelse med utvidelse av næringsarealet på Holtskogen (Innspill 087). Det er svært uheldig at næringsarealer skal etablere seg på dyrkbar mark. Dette er i strid med kommunens og Viken fylkeskommunens nullvisjon for nedbygging av matjord. Vi ber kommunen vurdere en utvidelse ut fra behov og om det er mulig å unngå bruken av dyrka (dyrkbar, red.anm.) mark.</p>	<p>(Det er fremmet innsigelse til Holtskogen fra Statsforvalteren, til temaet vannmiljø. Se <i>Oppfølging av innsigelser</i>.)</p> <p>Med innlagt buffersone langs bekk nord i området blir dyrkbare arealet redusert ned til 130 daa, fordelt på to felt.</p> <p>Momenter til videre arbeid med reguleringsplan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det er en målsetting å redusere forbruk av dyrket mark så mye som mulig, og ytterligere reduksjon må vurderes • Sikre god skjerming og hensynet til nære omgivelser og bebyggelse. • Tydeligere bestemmelser om kvaliteten på grønne arealer og buffersoner • SFOV har uttalt at de ved senere regulering vil kunne kreve en styrket grøntsone. SFOV har en sterk anbefaling om at grøntsonen langs bekken utvides til å også omfatte sidedalene i ravinesystemet. 	<p>Tas til orientering.</p>
<p>10f. Kommunen åpner for spredt boligbebyggelse i en grense på 2-km fra by- og tettstedsbebyggelse. Som sterkt faglig råd ber fylkesrådet kommunen om å ta inn 3km grensen, og gjøre faktiske vurderinger av</p>	<p>2-km grensen målt fra sentrumspunkt er ivaretatt for Tomter, Knapstad, Spydeberg, Slitu og Skjønhaug.</p>	<p>Tas til følge/ til orientering.</p>

<p>hvor det er behov for å gjøre unntak fra 3-km grensen, blant annet ut fra de praktiske tilnærminger vi har kommet til tidligere, og som er akseptert inn i gjeldende kommuneplaner.</p>	<p>3-km grensen i fylkesplanen er relatert til byene: 3-km grensen ivaretatt for Askim. 3-km grensen er ivaretatt for Mysen, målt fra yttergrensen til områdereguleringen.</p> <p>Plankartet som forelå i høringen er revidert iht. dette. Vi reviderer formuleringen i planbeskrivelsen for å presisere dette.</p>	
<p>10g. Fylkesrådet ber kommunen vurdere konsekvensene av vedtaket: «Store vindkraftturbiner skal ikke anlegges i kommunens LNF-områder/utmarksområder. Mindre, enkeltstående vindturbiner kan vurderes etablert inntil næringsområder dersom alle miljøforhold (naturmangfold, lyd/helse, landskap, innsyn/estetikk) er tatt hensyn til gjennom en konsekvensutredning.» s. 33/34: IØK tillater kun mindre anlegg. Mener at vedtaket kan være ødeleggende for videre utvikling, og at det kan dukke opp situasjoner som gjør at man ønsker vindkraftanlegg. Det bør anvises hvilke hensyn som skal vurderes i enkeltsaker, som jordvern, kulturmiljø mm, og det bør sikres at fylkeskommunen høres i enkeltsaker.</p>	<p>Bestemmelsen kom inn under kommunestyrets behandling som et forslag fra MDG, SV og Svein Syversen (uavh).</p>	<p>Tas til orientering.</p>
<p>10h. Fylkesrådet mener at kommunen bør stille høyere krav til detaljeringsgrad i reguleringsplaner, slik at man har et godt nok plangrunnlag til å behandle byggesakene direkte.</p>	<p>Gjelder et generelt pkt. om detaljreguleringsplaner. Dette tar kommunen stilling til/løses i arbeidet med selve planen</p>	<p>Tas til orientering, men ikke til følge</p>
<p>10i. Fylkesrådet påpeker viktigheten av at kommunen gjør en konsekvensvurdering av planen som helhet. Den må si noe om planens virkning i forhold til bærekraftsmålene.</p>	<p>Helhetlig KU er utarbeidet. Den vil bli revidert iht. endelig vedtak og oppdatert ROS.</p>	
<p>FORHOLD OMTALT I SELVE SAKSUTREDNINGEN:</p>		
<p>Kommunen kunne vært enda mer ambisiøs når det gjelder å tilbakeføre boligarealer til LNF</p>	<p>Det er i planarbeidet tilbakeført flere arealer som har ligget lenge inne uten å bli bebygget. Denne typen vurderinger kan være tidkrevende. Det skal jobbes videre med problemstillingen fram mot neste rullering. (Jf. vedtak i KS 7.3.2023, sak 023/23: <i>Før neste rullering av kommuneplanens arealdel skal arealer som har ligget</i></p>	<p>Tas til orientering.</p>

	<i>lenge inne identifiseres og det skal avklares om det er konkrete planer for utbygging.)</i>	
Savner en mer helhetlig oversikt og tilnærming til fortetting, også i tettstedene. Mener at rekkefølgebestemmelsene også burde vært brukt for å sikre kompakte byer og tettsteder – utvikling innenfra og ut	<p>I denne planomgangen har fokus i stor grad vært å definere veksttakt, og kartlegge arealbehov og reserver i det enkelte sted, altså en mer kvantitativ tilnærming.</p> <p>Ny boligbygging er forsøkt lagt i direkte tilknytning til eksisterende bebyggelse. Gjenbruksprosjekter, som ofte ligger sentralt i bebyggelsen, er prioritert med hensyn til rekkefølge.</p> <p>Mye av den boligbyggingen det er behov for de nærmeste årene er allerede igangsatt, og det er naturlig å tenke seg at en inngripen i utviklingen først vil være mulig for boligbygging litt fram i tid.</p> <p>En god tilnærming til fortetting krever analyse av steder og gjeldende plangrunnlag. En vurdering rundt dette bør inngå i forarbeider til neste rullering av kommuneplanens arealdel.</p>	Tas til orientering.
Mener planen er for ekspansiv – og etterlyser samsvar mellom behov og dimensjonering. Utviklingen det legges opp til er i strid med prinsippene for bolig-, areal- og transportplanlegging forankret i fylkesplanen. Ivaretar ikke kommunens egne prinsipper. Fremmer innsigelse til en rekke boligarealer.	Viser til Notat – <i>Bakgrunn for arealbehov i lokalsentrene Dato: 29.8.2023</i> . Notatet gjør rede for forholdet mellom vekst og arealbehov. Se også notatet <i>Oppfølging av innsigelser</i> .	Tas til orientering.
Mener kommunen må vurdere å også bygge leiligheter på Frosterud, for å ivareta variasjon av boligtyper i dette området.	Det bør åpnes for flere boligtyper her, det er også i samsvar med innspillet fra forslagsstiller. Bestemmelsene endres iht. dette.	Tas til følge.
Mysen og Susebakke: Mener kommunen bør vurdere å tilbakeføre Susebakke til LNF fordi det ikke er behov for arealene, og fordi det vanskeliggjør en kompakt utvikling	Gjeldende rekkefølgebestemmelser tillater utbygging fra 2027. Da vil mange av de igangsatte prosjektene med frittliggende og konsentrert boligbebyggelse utenfor sentrumskjernen nærme seg ferdig utbygd, og det	Tas ikke til følge.

	vurderes at det er hensiktsmessig å opprettholde Susebakke til 2027, som foreslått i planbestemmelsene. Utbyggingshastighet vil bli tema for rullering av kommuneplanen.	
Mysen - Sterkt faglig råd – Momarken: Foreslår en områderegulering/reguleringsplan for helhetlig avklaring om hvilke arealformål som kan samlokaliseres	Det vil bli satt krav om reguleringsplan for området. Omfanget av reguleringsplanen må tas stilling til ved oppstart.	Tas til orientering.
Knapstad - Anbefaler sterkt at Thonsåsen tilbakeføres til LNF pga. en rekke hensyn	Forholdet mellom innbyggervekst og arealbehov er redegjort for i eget Notat – <i>Bakgrunn for arealbehov i lokalsentrene. Dato: 29.8.2023.</i> Det er lagt til grunn for planforslaget at veksten på Knapstad videreføres, og da vil det være behov for å regulere og ta i bruk nye boligarealer i løpet av 8-9 år. Iht. planforslaget skal dette skje på Thonsåsen, der utbygging kan igangsettes i 2031. I høringsforslaget var ca. 50% av arealet utelatt, men det ble vedtatt lagt inn igjen ved politisk behandling av planen. Arealet er videreført fra gjeldende kommuneplan.	Tas ikke til følge
Fraråder sterkt Grav som framtidig boligareal, fordi det ikke er behov for arealet.	Det er fremmet innsigelse til Grav fra Statsforvalteren. Se notatet <i>Oppfølging av innsigelser.</i>	
Fremtidige boligarealer i Båstad burde vært tilbakeført til LNF for å sikre friluftsjakter og fordi det allerede finnes store reserver.	Ytterligere tilbakeføring til LNF vil bli vurdert ved rullering av kommuneplanen.	Tas til orientering.
Fraråder 034 Langseter, fordi det ikke er behov. Det må vurderes å ta ut andre områder dersom dette skal inn.	Det er fremmet innsigelse til arealendringen fra Statsforvalteren. Se notatet <i>Oppfølging av innsigelser.</i>	
Fraråder Slitu/Morstong. Vil ikke akseptere at det åpnes for boligutvikling i strid med fylkesplanens føringer for lokalsenterutvikling 1.5.4.	Det er fremmet innsigelse til arealendringen fra Statsforvalteren. Se notatet <i>Oppfølging av innsigelser.</i>	
Fraråder 110 Finnestad siden det allerede er en reserve på 45 enheter. Vil ikke akseptere at det åpnes for boligutvikling i strid med fylkesplanens føringer for lokalsenterutvikling 1.5.4.	Det er fremmet innsigelse til arealendringen fra Statsforvalteren. Se notatet <i>Oppfølging av innsigelser.</i>	
Fraråder sterkt 214 Ringvoll (4,7 daa) pga hensynet til barn og unge (hundremeterskog).	Arealet er fradelt som boligeiendom.	Tas ikke til følge.

Faglige råd til temaet NÆRING:		
Mansrud og Heen tas til etterretning - Forutsetter god avgrensing og at dyrket mark sikres, samt buffer mot omgivelsene.	Forutsetningene ivaretas i bestemmelse.	Tas til følge
S. 21: Har innvendinger til: 5.5 Bestemmelser for næringsbebyggelse innenfor områder avsatt til bebyggelse og anlegg), samt retningslinjer tilhørende denne som de mener undergraver bestemmelsen.	Det er fremmet innsigelse til forholdet Se notatet <i>Oppfølging av innsigelser</i> . Tas til følge med endret retningslinje	Tas til følge.
Jaren – veiserviceanlegg, fyllingsanlegg for biogass - uheldig at anlegget etableres på dyrket mark	Nærhet til eksisterende drivstoffanlegg er en viktig årsak til at arealet er avsatt på Jaren. Kommunedirektøren forutsetter her at dyrkingen kan opprettholdes selv om jordbruksarealet inngår i sikkerhetssonen. Det er lagt inn en retningslinje som sikrer at arealet benyttes til fyllingsanlegg for biogass. Arealendringen opprettholdes.	Tas ikke til følge.
Fylkeskommunen forutsetter krav om reguleringsplan for hele virksomheten på Lundeby	Er ivaretatt, plankrav fremgår av pkt. 4.1. Næringsformålet er vesentlig redusert i revidert arealinnspill.	Tas til orientering.
Forutsetter at næringsareal på Katralveien ikke utvides ytterligere		Tas til orientering.
S. 27 – Masseforvaltning Viken henviser til oppdatert kunnskapsgrunnlag om masseforvaltning for fremtidig planlegging (<i>kunnskapsgrunnlag for regionale planer under utarbeidelse</i>), samt <i>ressursregnskap for byggeråstoff</i> fra DMF. Begge nettsidene har relevante data til kunnskapsgrunnlaget. Slike dataer kan benyttes for å begrense uttak av jomfruelige masser/begrense behovet for nye masseuttak. Deponier er siste utvei, og romlige arealer til deponering kan gjøre det for lett å deponere fremfor å gjenbruke masser.	Nettsidene om massehåndtering Viken viser til inneholder mange gode betraktninger og råd. Kommuneplanens arealstrategi nr. 19 tar opp mange av disse temaene. I kommuneplanen vil rådene følges opp med presisering av begrepet «Rene masser» og ny retningslinje til bestemmelse § 4.20 om at kommunen kan stille krav om plan for massehåndtering ved reguleringsoppstart av større infrastruktur- og byggeprosjekter. For øvrig vil de faglige rådene bli vurdert ved utarbeidelse av masseforvaltningsstrategi som vil bli foreslått utarbeidet 2024-25. Strategien bør ta opp behov differensiert på ulike masser, kriterier for plassering og gjenbruksaspekter.	Tas til orientering og delvis til følge

Masseforvaltning - kan ikke se at det er sikret i planbestemmelsene at områdene skal tilbakeføres til LNF	Denne bestemmelsen er lagt inn: <i>4-20.c) Massedepoier som berører dyrka eller dyrkbar mark eller skog skal tilbakeføres til LNF-områder etter avsluttet mottak.</i>	Delvis tatt til følge
s. 27 nest siste avsnitt - Ber om det må sikres avbøtende tiltak på atkomst til masseinntak og uttak i reguleringsplaner	Forholdet vil bli avklart i den enkelte reguleringsplan.	Tas til orientering
Ber om en endring i planbestemmelse: 4.20. h): Skal sendes <i>fylkeskommunen</i> til uttalelse	Bestemmelsen er fjernet da den inneholder saksbehandlingsregler. Vi har vurdert å legge den inn som retningslinje, men har valgt å ikke gjøre det da det fremgår av loven hva som skal gjøres.	Problemstillingen utgår.
Arealregnskap – arealpott: VF påpeker at kommunen ikke skiller på hvilke arealer som får betydning for potten og ikke. Ikke helt klart fra kommunen hvor store arealstørrelser og hvordan behovet er regnet ut. Har beregnet at planforslaget bruker 0,2 km ² av arealpotten, som de mener er akseptabelt. Mener kommunen bør dokumentere med sikte på å kunne følge utviklingen over tid. Vi gir et faglig råd om at kommunen gjør en slik jobb, og at vi i oppfølging av kommuneplanforslaget sammen sjekker ut om anslaget stemmer.	Arealregnskapet som inngikk i planbeskrivelsen er oppdatert etter KS vedtak 7. mars, og omfatter alle arealer i planforslaget. Forholdet mellom innbyggervekst og arealbehov er i etterkant av høringen redegjort for i eget notat – <i>Bakgrunn for arealbehov i lokalsentrene</i> <i>Dato: 29.8.2023.</i> Etter høringen vil arealregnskapet bli oppdatert.	Tas til orientering
SAMFERDSEL:		
182 Lokket – betraktes som en utvidelse av sentrumsformålet mot sør, og ikke hjemmel til å bygge lokk over veien. Det krever større og mer omfattende utredninger. Rådsområde Samferdsel har uttrykt skepsis til prosjektet, og ville med overveiende sannsynlighet ha fremmet innsigelse til en reguleringsplan basert på skissene. Sambruk med parkeringshus eller blokkbebyggelse er lite realistisk. Peker på andre mulige grep for å binde områdene sammen. Dersom lokket er en	Arealinnspillet 182 Lokket er inntegnet i plankartet som en utvidelse av sentrumsformålet.	Tas til orientering

forutsetning for sentrumsformålet, bør kommunen vurdere å revurdere sentrumsformålet.		
LNF spredt bebyggelse Peker på utfordringer i forhold til saksbehandlingen – avkjørselssøknader. Kan med fordel tas inn en bestemmelse om at kommunen skal forelegge saken for berørte myndigheter før det gis tillatelse. I en slik oversendelse vil det være naturlig at kommunen sier noe om hvordan de stiller seg til søknaden og om den anses å være i tråd med plangrunnlaget eller ikke.	Det fremgår av regler i lov og vedtatt i medhold av lov hvem som skal gi tillatelse til ny og endret avkjørsel og hvem som skal uttale seg i saker om dette. Det kan ikke gis bestemmelser om saksbehandlingsregler.	Tas ikke til følge.
(Vannmiljø - innsigelse) Vannmiljø – faglige innspill	Se eget notat	
(Konsekvensutredningen - innsigelse)	Se eget notat	
s. 34/35 - Folkehelse <ul style="list-style-type: none"> Under lokale føringer - Savner en tydelig forankring av kommuneplanens arealdel opp mot folkehelseoversikten 	Vi legger til den kommende <i>folkehelseoversikten</i> under lokale føringer. Samt link til <i>samlet kunnskapsgrunnlag for IØK</i> som er under utarbeidelse. Det er et dynamisk dokument som vil bli kontinuerlige oppdatert.	Tas til orientering
<ul style="list-style-type: none"> Bærekraftig utvikling i hele kommunen: Sterkere kobling opp mot et aldrende samfunn og aldersvennlig stedsutvikling og kvalitetsreformen «leve hele livet» 	Det er lagt til rette for sosiale boformer, - og leiligheter i sentrumsområdene. Men vi ser at disse og andre grupper kanskje er lite synlig i dette planforslaget. Det vil foreligge et mer komplett planverk i forkant av neste rullering, som kan bidra til at enkeltgrupper blir mer synlige i planen, for eks.: helse- og mestringsplanen, boligplanen, oppvekstplanen mv.	Tas til orientering
<ul style="list-style-type: none"> Kapittelet <i>Stedsutvikling og sosial bærekraft</i>, inneholder mye positivt som bidrar til økt sosial bærekraft – savner mer om samlokalisering av tjenester og sambruk og flerbruk av kommunale bygg - for økt mangfold og levende og produserende område, og bedre arealutnyttelse 	Viktig å påpeke at arealbruken som ligger til grunn for denne arealdelen ikke er til hinder for slik bruk. Sambruk/flerbruk er aktuelt for flere kommende prosjekter, bl.a. Tomter med ny skole og Innbyggertorg/bibliotek.	Tas til orientering
<ul style="list-style-type: none"> Kulturmiljø – savner noen tanker om gjenbruk, omforming eller ombruk (gjenbruk for å styrke stedsidentiteten) 	Viser til bestemmelser i 4.17.1, i særdeleshet bokstav d)	Tas til orientering

	Det skal gjøres en samlet gjennomgang av kulturminner /-miljøer i forbindelse med neste rullering av kommuneplanen.	
<ul style="list-style-type: none"> • Kapittel 5 – samlet KU, kunne lagt helsekonsekvensutredning til grunn 	Vi trenger å styrke eget kunnskapsgrunnlag for å vite hvilke krav vi skal sette til en helsekonsekvensutredning. Vi vil i det videre arbeidet fram mot neste kommuneplan se til hvordan dette er gjort i andre kommuner.	Tas til orientering
<ul style="list-style-type: none"> • Mer om medvirkning (ev. utfordringer grunnet koronapandemien) 	Tilrettelegging for medvirkning i planarbeidet vil til enhver tid være en avveining ift. framdrift og ressursbruk. Bred medvirkning ble prioritert for samfunnsdelen, som ble vedtatt i juni 2021. Lokale verksteder stod sentralt her og ble også gjennomført ved oppstart av arealdelen våren 2022. Mye av innholdet i digitale meldinger til samfunnsdelen på kommunens hjemmeside (2020) var også rettet mot arealdelen.	Tas til orientering
<ul style="list-style-type: none"> • Mer om kvalitet og funksjon i framtidige parkdannelser 	Dette er forhold som må avklares i reguleringsplan	Tas til orientering.
<ul style="list-style-type: none"> • Burde gjort systematiske vurderinger av om prioriteringene i planperioden er av helsefremmende kvalitet 	Helsefremmende faktorer er ivaretatt i enkelt-Kuene. Temaet vil få fokus i evaluering av planen.	Tas til orientering
<ul style="list-style-type: none"> • Minner om at man bør legge opp til økt tverrfaglig samarbeid for å løse samfunnsflokene gjennom arealbruk 	Det er etablert et tverrfaglig samarbeid mellom MHV, folkehelse og barn og unges stemme (barnerepresentantene). Samarbeidet bedrer kvaliteten på vurderingene, ikke minst i dialogen med planmiljøet.	Tas til orientering.
<p>Barnekonvensjonen – uklart hva det innebærer konkret at kommunen skal legge denne til grunn.</p> <p>Savner barnas stemme inn i KPA for IØ. Vi kan ikke se at det er gjort noen god vurdering av konsekvensene for barns liv og rettigheter. Barn og unges interesser er ivaretatt i KU, men å høre deres synspunkter er en viktig del av barnerettighetsvurderingen.</p>	<p>Barn og unges stemme: Barnets stemme – barnerepresentantene har vært involvert i planarbeidet i flere faser og det er benyttet faste punkter for barnets beste-vurderinger. Kommunedirektøren er likevel enig i at barn og unges stemme i større grad kunne vært synliggjort i planmaterialet.</p> <p>Forbedringspunkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Faste vurderingskriterier kunne også vært benyttet i ungdommens kommunestyre, gjerne med utgangspunkt 	Tas til orientering

	<p>i de områdene kommunen hadde fokus på i sjumilssteget</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utvidet bruk av ungdommens kommunestyre. Vurdere å også involvere andre råd og utvalg, som Råd for personer med funksjonsnedsettelse og Utvalg for integrering og inkludering • Å se utover barnehage og skole når vi gjør vurderinger med «barnas briller» • Bringe tverrfaglig team inn i planarbeidet på et tidligere tidspunkt. • Bli tydeligere på hva det innebærer konkret at kommunen skal legge barnekonvensjonen til grunn. <p>Dette blir et tema for evaluering av plan og planprosess. Se også omtale av dette forholdet i saksframlegget.</p>	
<p>Universell utforming Bør løftes tydeligere fram og fremvises som et nyttig verktøy i fremtidsrettet planlegging. Vi skulle ønske at kommunen hadde lagt universell utforming til grunn for strategi og arbeidsmåte for å fremme et likestilt samfunn. Fylkeskommunen synes at det er lite synliggjort i arealdelen at en betydelig andel av befolkningen vil bli eldre. Mange bygg er dårlig tilpasset. Arealdelen svarer ikke på hva slags boligutfordringer kommunen har.</p>	<p>Samfunnsdelens arealstrategi nr 17 inngår i grunnlaget for planarbeidet: <i>Universell utforming er nødvendig for noen, men nyttig for mange. Vi skal legge til rette for et inkluderende samfunn, og systematisk arbeide for å tilpasse det offentlige rom og funksjoner.</i> Vi har bestemmelser om UU i 4.15. Kommunens utfordringer knyttet til en aldrende befolkning er for øvrig inngående drøftet i temaplaner som Helse- og mestringsplan og boligplan.</p>	Tas til orientering
<p>Savner i bestemmelsene: 4.4.1 – Sosial boformer – savner universell utforming i denne bestemmelsen 4.9.1- det bør legges til rette for universelt utformede ladepunkter</p>	<p>Det er ikke tillatt å stille tekniske krav i plan utover det som fremgår av TEK17.</p>	Tas til orientering.
<p>Flere faglige råd KULTURARV:</p>		
<p>Presiserer at når det gjelder forholdet til automatisk fredete kulturminner kan ikke fylkeskommunen si seg endelig enig i arealbruken på kommuneplannivå. Dette kan først avklares når arkeologiske</p>		Tas til orientering.

registreringer er gjennomført og man har et tilstrekkelig grunnlagsmateriale.		
Savner at Stortingsmelding 16 (2019 – 2020) og Regional plan for kulturminner og kulturmiljøer (2019) ikke er nevnt som føringer for planforslaget.	Stortingsmeldingen legges inn i planbeskrivelsen. Det er også linket til den regionale planen.	Tas til følge
Kommunen bør så snart som mulig utarbeide en felles kulturminneplan. Siden nyere tids kulturminner (fra etter 1537) ikke er automatisk fredet, er en gjennomgang ekstra viktig for denne kategorien.	Det vil bli tatt stilling til utarbeidelse av kulturminneplan i arbeidet med planstrategien.	Tas til orientering.
Kulturarv og middelalderkirker: Riksantikvarens innspill og forutsetninger er ikke ivaretatt i planforslaget. Middelalderske kirker og gravplasser må markeres med hensynssone d) SOSI-kode H730, båndlagt etter kulturminneloven. Det gjelder følgende fredete kirker: Eidsberg kirke (steinkirke) Hobøl kirke (steinkirke) Trøgstad kirke (steinkirke) Tomter (tømret kirke) Hovin (tømret kirke)	Tas til følge i form av endring av kart og bestemmelser. Grenser fra Askeladden som H730 er tegnet inn i kartet.	Tas til følge.
Riksantikvaren ber om at følgende bestemmelse inngår i reguleringsplanen: <i>Tomter og Hovin kirke er fredet. Eidsberg, Hobøl og Trøgstad middelalderkirker og -gravplass er automatisk fredet. Det er ikke tillatt å iverksette tiltak som kan virke inn på de fredete kirkene og gravplassene med mindre det foreligger dispensasjon fra kulturminneloven.</i> <i>Alle tiltak innenfor kirkestedet skal vurderes av kulturmiljøforvaltningen opp mot bestemmelsene i kulturminneloven. Ved all planlegging av tiltak i kirkens omgivelser skal det tas hensyn til kirkens plassering og virkning i landskapet.</i>	Delvis tatt til følge gjennom endring av bestemmelser og retningslinjer på en slik måte at det ikke blir saksbehandlingsregler	Delvis tatt til følge
Riksantikvaren ba i oppstartvarselet om at eventuelle konsekvenser for de fredete og de automatisk fredete kirkene med gravplasser fra middelalderen skulle utredes som del av planarbeidet	Temaet er ivaretatt i KU for den enkelte arealendring.	Tas til orientering.
Vedlegg 4 – flere kommentarer vedr. kulturarv:		

<p>Kulturarv Bruken av hensynssone H550 i planen Flere steder brukes H550 landskap der det bør være, eller i tillegg bør være, H570 Kulturmiljø. Det pekes på kulturhistorisk landskap, dvs KULA-områdene langs Glomma. KULA-områdene må få en egen avgrensning. Det kommer ikke godt nok frem at landskapet først og fremst er et Kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse og sekundært et landskap med naturverdier</p>	<p>I eksisterende arealplaner er H550 landskap brukt i Askim og H570 kulturmiljø brukt i Eidsberg og Spydeberg. I KULA-veileder fra 2019 står det at både H570 og H550 kan brukes i KULA-områdene og både Askim og Eidsbergs kommuneplaner er brukt som eksempler. H550 beholdes derfor. Grensene for KULA-områdene rettes opp og skilles fra andre hensynssone for landskap fra Grønn kartlegging i Askim.</p> <p>Vi mener at retningslinjene (som er identisk med Askim sine) er dekkende for hensikten med KULA-områdene. Det foreslås at første avsnitt strykes for å gjøre kulturminnene Forslag endring i retningslinje for KULA (3.10.1): <i>Ved all arealomdisponering i områder som inngår i hensynssonen skal «Grønn kartlegging» datert 9.1.2007 benyttes som grunnlag for vurdering av saker om endret arealdisponering. Det skal tas særskilte hensyn til landskap og naturverdier. Kulturlandskapet skal forvaltes slik at kulturminner og kulturmiljø, biologisk verdifulle miljøer, jordbruksareal, tilgjengelighet og den visuelle opplevelsen av landskapet opprettholdes som grunnlag for landbruk, kunnskap, opplevelse, verdiskaping, rekreasjon og friluftsliv. Landskapsverdiene skal legges til grunn for behandling av enkeltsaker innenfor området. Konsekvensene av varige fysiske inngrep skal synliggjøres.</i></p>	<p>Faglige råd tas delvis tilfølg. Grenser rettes opp, hensynssoner separeres ut fra hensikt og retningslinje endres noe.</p>
<p>Endring av båndleggingssone H_730 (for eksempel. Sandholmen)</p>	<p>Denne lå riktig i høringsforslaget med båndlagt sone ut i vannet. Se kartutsnitt. Kalles Sandholmen lokalt</p> 	<p>Marit</p>
<p>Bruk av båndleggingssone H_730 Høytorp fort</p>	<p>Båndleggingssonen endres iht. fredning fastsatt av Riksantikvaren 21.12.2001. (Båndleggingssonen som ligger i høringsforslaget er videreført fra Eidsbergplanen.)</p>	<p>Tas til følge ved at båndleggingssone n endres.</p>
<p>Anbefaler bruk av temakart kulturmiljø</p>	<p>Vil bli vurdert til neste rullering av KPA.</p>	<p>Tas til orientering</p>

<p>Bærekraftsjekken viser at arealdelen bør styrkes når det kommer til bærekraft. Det må være samsvar mellom boligbehov for boligreserve. Å sette av for store arealer og områder i konflikt med kulturmiljøer er ikke bærekraftig:</p>	<p>De fem tidligere kommunene kom inn i ny kommune med store boligreserver, som har økt over tid. I arbeidet med ny arealdel har denne vært gjennomgått og vurdert, slik at kommunen når har en samlet oversikt. Ytterligere justeringer av boligreserven vil være sentralt tema i kommende rullinger. Kommunestyret har bedt om en detaljert gjennomgang av arealreserven for å få vurdert hvilke utbyggingsområder som ikke lenger er aktuelle for gjennomføring, se neste punkt.</p>	<p>Tas til orientering</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Klima og miljø. Endret arealbruk er en viktig driver for tap av naturmangfold. Det er negativt at kommunen legger til rette for utbyggingsområder utenfor tettsteds grensen. Det burde være mulig å tilbakeføre mer arealer til LNF. Konsekvensene for vannmiljø er ikke tilstrekkelig konsekvensutredet. 	<p>Etter høringsperioden er det gjort grep i planforslaget som bedrer dette.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arealer utenfor tettsteds grensen er utelatt fra planen. • konsekvensene for vannmiljø er utredet • Tilbakeføring av areal til LNF har vært gjort i et visst omfang. Det skal jobbes videre med problemstillingen fram mot neste rulling. (Jf. vedtak i KS 7.3.2023, sak 023/23: <i>Før neste rulling av kommuneplanens arealdel skal arealer som har ligget lenge inne identifiseres og det skal avklares om det er konkrete planer for utbygging.</i>) 	<p>Tas til orientering</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Sosial bærekraft Bærekraftsmålene henger sammen. Positivt med variasjon i boligtyper. Det er viktig å være oppmerksom på naboskap mellom ulike arealformål, slik at boligområder ikke forringes. 	<p>Vi er oppmerksomme på behov for buffere i helt konkrete områder, særlig bolig/næring. Kommunen ser viktigheten av god kartlegging av støy og støv.</p>	<p>Tas til orientering</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Økonomi For stor boligbygging i lokalsentra kan bli problematisk for kommuneøkonomien. Kostnadene kan på sikt gå ut over kommunal infrastruktur og tjenester. 	<p>Utbygging av lokalsentrene er videreføring av historisk vekst, som i all hovedsak er vedlikeholdsvekst.</p>	<p>Tas til orientering</p>

Direktoratet for mineralforvaltning, DMF. 26.05.2023. (435)

Tema i uttalelsen	Kommunedirektørens vurdering	Forslag til løsning/ending av plan
Områdene KBA 8 og KBA 9 tas ut av planforslaget, da det ikke foreligger noen vurdering for hvordan tiltakene vil påvirke ressursene i Monaryggen eller drift i eksisterende uttak.	Det er også fremmet innsigelse til KBA 8 og 9 fra andre myndigheter, og områdene er omtalt i innsigelsessakene. Det er tatt med i bestemmelsen til områdene at det gjennom reguleringsplanen skal sikres at det vurderes hvordan tiltakene vil påvirke mineralressursene.	Merknaden er tatt til følge, ved at forholdet er sikret i reguleringsplan.
Ønsker bruk av hensynssone H590 over de delene som ikke er avsatt til råstoffutvinning. (Kvilleråsen, Torperåsen, Hærland og Brennemoen). https://geo.ngu.no/kart/grus_pukk_mobil/	<p>Vurderer det som hensiktsmessig å benytte hensynssone i områder med utbyggingspress, dvs. Monaryggen. For øvrig begrense bruk av hensynssoner, noe som bidrar til å gjøre kartet vanskelig å lese.</p> <p>Det legges inn hensynssone H590 over den del av grusressursen på Henningsmoen (del av 615/3) som ikke er omfattet av kommuneplan eller reguleringsplan.</p> <p>Ny retningslinje i hensynssone 590: I hensynssone 590 skal verdien av mineralressursene og senere uttak av disse vurderes ved søknadspliktig arealdisponering.</p> <p>Det vil bli igangsatt arbeid med masseforvaltningsplan etter kommuneplanen, da vil øvrige ressurser bli vurdert.</p>	
Kunnskapsgrunnlaget - masseforvaltning Mangler oversikt over hvor mye overskuddsmasser kommunen kan få i planperioden. Viser til levetidskart fra DMF.	Dette er opplysninger som vil inngå i kunnskapsgrunnlaget for ny masseforvaltningsplan, som skal igangsettes etter vedtak av kommuneplanen. Som påpekt foreligger ikke en fullstendig oversikt over overskuddsmasser til denne kommuneplanen.	Tas til orientering
Planbestemmelsene: Mangler bestemmelser som sikrer samlet forvaltning av byggeråstoffer i	Se nytt pkt. i planbestemmelsene, pkt. 4.20.f).	Tas til følge

<p>kommunen; sammenheng mellom deponier/massebehov. Kommunen bør ta inn krav om Byggemassehåndteringsplan for prosjekter som genererer overskuddsmasse.</p>		
<p>KU – Savner at mineralske ressurser er eget vurderingstema i Konsekvensutredningen, de berørte områdene er: B4-1, NÆ2-6.</p> <p>(Savner KU for framtidige formål ved Hærland produkter.)</p> <p>Savner KU for framtidige formål i Torperåsen</p>	<p>B4-1 Visteråsen er KU-vurdert i planforslaget men ikke videreført i planen.</p> <p>NÆ2-6 Parkeringsareal i tilknytning til Nortura/Hærland produkter: har ligget inne fra forrige plan og er ikke KU-utredet. Det bør sikres at mineralressurser er eget vurderingstema i reguleringsplan for NÆ2-6.</p> <p>Torperåsen – arealet er videreført fra gjeldende kommuneplan, og blir derfor ikke KU- vurdert.</p> <p>Arealer i tilknytning til andre mineralressurser, som Kvilleråsen, Hærland, og Stikla er ikke K-utredet i planen fordi arealene er videre ført fra gjeldende KP. (Det forutsettes at de er KU-utredet i gjeldende plan.)</p>	<p>Tas til orientering</p>
<p>Henningsmoen og Sagtmoen: Endre formål fra næring til råstoffutvinning på NÆ2-4 og legge inn hensynssone over områder som kommer i berøring med den mineralske forekomsten. DMF anser dette som avklart etter dialog med kommunen.</p>	<p>Kommunen har vært i dialog med DMF og grunneier om dette og hensynssonen legges inn.</p>	<p>Tas til følge.</p>

Norges vassdrags- og energidirektorat, NVE 09.05.2023 (361)

Her omtales NVEs merknader og faglige råd. Innsigelser er omtalt i notatet *Oppfølging av innsigelser*.

Tema i uttalelsen	Kommunedirektørens vurdering	Forslag til løsning/ending av plan
<p><u>Grunnforhold og skred</u> Sterkt faglig råd om at marin grense framkommer av kartet for å tydeliggjøre hvilke arealer bestemmelsen i § 4.11.1 er knyttet til.</p>	<p>Slik hensynssone vil dekke mesteparten av kommunen og gjøre kartet mindre lesbart, og det er derfor valgt å vise marin grense i et temakart.</p>	<p>Tas til følge</p>
<p><u>Overvann</u> Overvann har fokus i høringsforslaget. Det er positivt at bekkelukkinger ikke tillates, og at naturlige flomveier er ivaretatt via bestemmelser.</p>		<p>Tas til orientering.</p>
<p><u>Kraftforsyning</u> Eksisterende og vedtatte større høyspenningsanlegg og transformatorstasjoner skal reguleres med hensynssone "Båndlegging etter annet lovverk" H740, jf. pbl. § 11-8 d.</p>	<p>De nevnte anleggene avsettes til hensynssone H740, som etterspurt.</p> <p>De regionale kraftledningene er også avsatt til faresone H-370, og større transformatorstasjoner (iht. tabell) er avsatt til Andre typer bebyggelse og anlegg (1510), dette i samsvar med uttalelsen fra Elvia.</p>	<p>Tas til følge</p>
<p>Mindre høyspenningsanlegg innenfor områdekonsesjonene kan reguleres som "Teknisk infrastruktur" etter pbl. § 11-7 nr. 2.</p>	<p>Mindre høyspenningsanlegg blir ikke lagt inn i plankartet.</p>	<p>Tas til orientering</p>
<p>Reguleringsmagasin bør markeres i plankartet med hensynssone/område som er båndlagt etter vassdragslovverket med formål "Reguleringsmagasin" (pbl. § 11-8 d).</p>	<p>NVEs kartkatalog Vannkraft viser magasiner knyttet til kraftproduksjon, rekreasjon mm.</p> <p>Eksempler på magasiner: 34 Øyeren (Øyeren ned til Solbergfoss) 1310 Lekum (formålet for begge disse er kraftproduksjon)</p> <p>Det vurderes at nye hensynssoner for reguleringsmagasiner vil utløse krav om ny høring, og</p>	<p>Tas ikke til følge</p>

	det er derfor ikke aktuelt å legge disse inn i plankartet. Vi vurderer dette forholdet i neste rullering.	
<p>Flom</p> <p>Aktsomhetskart for flom (NVE Atlas) er innarbeidet som hensynssone H320 i plankartet.</p> <p>NVE gir sterkt faglig råd om at bestemmelsen i § 3.4 («Innenfor hensynssonen kan det være fare for flom. Hensynssonen er vist på plankartet og omfatter aktsomhetsområder for flom i hele kommunen») erstattes av bestemmelse i § 4.11.2:</p> <p>(«Etablering av ny bebyggelse/boenheter eller vesentlig endring av eksisterende bebyggelse tillates ikke innenfor faresone H_320 flomfare på plankartet. Dette gjelder ikke dersom det utføres nærmere vurdering av flomfaren og dokumenteres tiltak som sikrer ny bebyggelse mot flom slik at det oppfyller kravene i den til enhver tid gjeldende byggteknisk forskrift. Temakart Flom og NVEs rapport nr. 7/ 2006 skal legges til grunn ved vurdering av ny bebyggelse.»)</p> <p>Dette for å sikre at bestemmelsen knyttet til hensynssonen direkte sikrer utredning av reell fare på senere plannivå. Bestemmelsen som er knyttet til hensynssonen sikrer ikke utredning av reell fare og at sikkerhetskravene i TEK17 § 7-2 oppnås.</p>	<p>4.11.2 – bestemmelsen gjelder hensynssone H320 Flomfare. 4.11.2 utgår og bestemmelsesteksten endres iht. innspillet fra NVE og flyttes til hensynssonen i § 3.4:</p> <p><i>Etablering av ny bebyggelse/boenheter eller vesentlig endring av eksisterende bebyggelse tillates ikke innenfor faresone H_320 flomfare på plankartet. Dette gjelder ikke dersom det utføres nærmere vurdering av flomfaren og dokumenteres tiltak som sikrer ny bebyggelse mot flom slik at det oppfyller kravene i den til enhver tid gjeldende byggteknisk forskrift. Temakart Flom og NVEs rapport nr. 7/ 2006 skal legges til grunn ved vurdering av ny bebyggelse</i></p> <p>(4.11 naturskader (som handler om grunnforhold) flyttes opp til 4.6 /4.7 (overvann/flomveier).)</p>	Tatt til følge.
<p>Erosjon</p> <p>Kommunen bør og vurdere om aktsomhetskartet for flom i tilstrekkelig grad inkluderer areal med kjent erosjonsfare, spesielt innenfor aktsomhetsområder for kvikkeleireskred. For å unngå fare fra erosjon bør avstand fra topp elveskråning til bebyggelse være minst lik høyden på elveskråningen og minimum 20 meter</p>	Endres ikke	Tas til orientering

Vi anbefaler at kommunen også innarbeider krav om ivaretagelse av kantvegetasjon langs vassdrag, jfr. Vannressursloven §11.	Endres ikke. Vannressurslovens § 11 sier at kommunen kan fastsette bredden på naturlig vegetasjonsbelte. I ny kommuneplan er dette gjort for prioriterte vassdrag i § 5.12 d).	Tas til orientering.
NVE ønsker tilgang til alle flom- og skredfareutredninger, både rapporter og eventuelle kartlagte faresoner	Endres ikke	Tas til orientering

Elvia AS. 22.05.2023 (386)

Tema i uttalelsen	Kommunedirektørens vurdering	Forslag til løsning/endring av plan
Elvia er tilfreds med hensynssoner for de regionale kraftledningene i faresone H_370 i plankartet, med tilhørende planbestemmelser i punkt 3.7.	En manglende del av H370 er lagt til ved 661/52	Tas til følge.
Ber om at transformatorstasjoner iht. tabell legges inn med arealformålet «Andre typer bebyggelse og anlegg, energikode 1510». Viser til at fem eiendommer ikke har dette i planforslaget. Det gjelder transformatorstasjonene Melleby, Trøgstad, Henstad, Haga og Aasgaard.	Fornuftig forslag.	Tas til følge.
Innspill til planbestemmelser: Ber om at siste setning i 4.10.3 sløyfes («For mindre viktige bygninger tillates det en avstand på minimum 1 meter, men det skal da være utført i ikke brennbar kledning.») Alternativt forslag: "Det må være en avstand på minimum 5 meter mellom nettstasjon og bygg. Det godtas ikke noen form for byggetiltak innenfor denne avstanden uten skriftlig tillatelse fra netteier (herunder terrasse, takutspring, vegg, sålekant mm.)."	Høres fornuftig ut. Pkt. 4.10.3 endres i tråd med forslaget fra netteier.	Tas til følge.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, DSB. 04.04.2023. (325)

DBS har ikke kapasitet til å gå gjennom alle mottatte plansaker og sender et generelt svar. Viser til at det er Statsforvalterens ansvar å påse at samfunnssikkerhet er ivaretatt i plansaker. DBS samarbeider med Statsforvalter og vil gi faglige innspill til Statsforvalteren om nødvendig.

Øst politidistrikt. 19.04.2023 (342)

Tema i uttalelsen	Kommunedirektørens vurdering	Forslag til løsning/ending av plan
<p>Etter plan og bygningslovens §3-1 er kommunene pålagt å vektlegge forebygging av kriminalitet i sine planprosesser.</p> <p>Øst politidistrikt vedlegger en sjekklister/forslag til spørsmål på generelt grunnlag som kan være til hjelp for å ivareta et kriminalitetsforebyggende perspektiv i planprosesser.</p> <p>Viser også til Veilederen "Tryggere nærmiljøer - en håndbok om kriminalitetsforebygging og fysiske omgivelser"</p>	<p>Dette er konkrete og gode innspill til planarbeid. Sjekklister og henvisning til veileder er oversendt reguleringsplanavdelingen for å innarbeides i rutiner og maler for oppstart og utarbeidelse av reguleringsplaner</p>	<p>Innspillet tas til orientering.</p>

Mattilsynet. 12.05.2023 (369)

Mattilsynet oppfatter at forslaget til kommuneplan fremstår som godt gjennomarbeidet og ser at det er gjort et grundig arbeid. De vurderer at planen, slik den foreligger, vurderer forholdet knyttet til sikker og trygg drikkevannsforsyning på en god måte. De er tilfredse med at kommunedelplan for vann og avløp er utarbeidet, og at vann- og avløpssituasjon er vurdert for hvert arealinnspill. Innsender ber om at det vises til nasjonale mål for vann og helse som nasjonal føring for planarbeidet.

Tema i uttalelsen	Kommunedirektørens vurdering	Forslag til løsning/ending av plan
Ber om at det vises til nasjonale mål for vann og helse som nasjonal føring for planarbeidet.	Godt innspill.	Lagt til under Nasjonale føringer i planbeskrivelsen.
Fellesbestemmelser for H-110 nedslagsfelt drikkevann: <ul style="list-style-type: none">• Bokstav c – Det bør vurderes en tilføyelse om at vannverkseier må informeres.• Bokstav e og f kan slås sammen samtidig som bestemmelsen utvides til å omfatte bruk av slike stoffer.• Bokstav i bør flyttes inn under det enkelte nedbørsfelt og vurderes mer konkret i forhold til soner.	<ul style="list-style-type: none">• Godt forslag, men jf innspill fra juridisk avd hos statsforvalteren er det ikke en lovlig bestemmelse. Bokstav c) kan endres til retningslinje. Tilføyelsen om at vannverkseier bør informeres tas ikke til følge, men innarbeides som rutine hos landbruksforvaltningen.• Godt forslag, men både e) og f) er hjemlet i annet lovverk, og kan derfor ikke stå som planbestemmelse. Innholdet i e) og f) slås sammen og tas heller inn som retningslinje. Om retningslinjen også skal inkludere bruk av, vurderes ved neste rullering av arealdelen.	<ul style="list-style-type: none">• Bokstav c) strykes som planbestemmelse, men tas inn som retningslinje: <i>Ved ombygging og nyanlegg av skogsbilveier skal hensyn til drikkevann vektlegges.</i> Tilføyelsen om at vannverkseier bør informeres, innarbeides som rutine hos landbruksforvaltningen.• Retningslinje: <i>i) Innenfor sikringssonene er det spesielt viktig at transport og lagring av kjemikalier, husdyrgjødsel, avløpslam, plantevernmidler, drivstoff, oljeholdige produkter og andre forurensende forbindelser gjøres på en slik måte at det ikke utgjør fare for forurensing av vannforekomster. Dette gjelder også håndtering av maskiner eller andre kjøretøy ved vask, reparasjoner, oljeskift og lignende aktiviteter. Vask av maskiner eller andre kjøretøy samt beholdere og utstyr som har inneholdt olje,</i>

	<ul style="list-style-type: none"> • Det er mer hensiktsmessig å gjøre vurdering av forurensningsfare i ulike soner for den enkelte aktivitet, men av samme grunn som punktene ovenfor strykes bokstav i) som planbestemmelse og legges til som retningslinje til generelle bestemmelser. 	<p><i>drivstoff, kjemikalier eller plantevernmidler må gjøres på en slik måte at det ikke fører til forurensning av vannforekomster.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bokstav i) strykes, tas som retningslinje for generelle bestemmelser: ii) <i>Alle planer om arrangementer og aktivitet der det kan være tvil om forurensningsfare, skal forelegges kommunal drikkevannsmyndighet og vannverkseier før aktiviteten kan tillates. Dette gjelder også når vannkilden er islagt.</i>
Sikringszone drikkevann H110_01 Lyseren sone 0: Er stedsangivelsene Lystadvika og Rudsvika allment kjente?	God presisering, men sonenavnet endres ikke.	I temakartet for drikkevann er sone 0 nå tydeligere markert som en 10 meter bred sone fra vannkanten som starter ved Hemnestangen og strekker seg vestover forbi Granodden og Hallerud til kommunegrensen mot Enebakk. Sonen inkluderer også 10 meter rundt tilførselsbekkene i dette området. Endring av feil i temakart: Sone 0 starter på østsiden av Hemnestangen i opprinnelig plankart. Det riktige er at sonen starter i nordenden av Hemnestangen. Geodata endrer.
Innenfor sone 0 forbys beiting nærmere 10 meter fra vannkanten. Mattilsynet foreslår at det presiseres at det er forbud mot husdyrhold innenfor denne sonen.	<ul style="list-style-type: none"> • Tas til følge • Til neste rullering bør det vurderes større sone med forbud mot husdyrhold, med mulighet for dispensasjon etter risikovurdering og tiltak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ny formulering: <i>Husdyrhold tillates ikke nærmere enn 10 meter fra vannkanten</i>
Mattilsynet foreslår videre at følgende også forbys innenfor sone 0: <ul style="list-style-type: none"> • Telting, camping og annen leirslagning • Bading, gjelder også hundehold 	<ul style="list-style-type: none"> • Tas ikke til følge. Det er to kommunale badeplasser og en rekke hytter langs sone 0. Lyseren får forbud mot forbrenningsmotor fra 2026. 	Rådet tas ikke til følge, bestemmelsen til sone 0 Lyseren forblir uendret. Rådene tas med som tema i informasjonsmateriell rettet mot de som ferdes og bruker drikkevannskilden og arealene rundt.

<ul style="list-style-type: none"> • All motorisert ferdsel og parkering med unntak av i forbindelse med nødvendig vedlikehold godkjent av vannverkseier. • Lagring av oljeprodukter og andre kjemikalier som f.eks. tennvæske, bensin og diesel. 	<p>Temaene kan imidlertid innarbeides i informasjon om å ta hensyn til drikkevannskilden til hytteeiere og andre som ferdes i nedbørsfeltet</p>	
<p>Sikringssone drikkevann H110_02 Øyeren Her benyttes ofte H120 Sikringssone grunnvannsforsyning og ikke H110 slik som beskrevet i høringsforslaget.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tas til følge: Bestemmelsene til drikkevannskilden på Sandstangen flyttes til kapittel 3.2: Sikringssone, område for grunnvannsforsyning, H120_01 (pbl. §11-8). • Endringen innebærer oppdatering i ordlyd i fellesbestemmelser, bestemmelser og i kart. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sikringssone grunnvannsforsyning H120_01 Øyeren • Planbestemmelsene under Område for grunnvannsforsyning er oppdatert i bestemmelsesdokumentet og temakart.
<p>Sone 1 Øyeren - sikringssone sjø Her står det i forslaget at opphold og ankring i denne sonen ikke er tillatt. Det kommer fram i bestemmelsen og plankartet at sonen gjelder Øyeren. Det er muligens tilstrekkelig, men det bør kanskje presiseres at forbudet mot opphold gjelder opphold i båt eller annen farkost</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Det er ankring som er hovedbekymringen rundt Sandstangen, og uten ankring vil det være lite opphold i båt med forbrenningsmotor, som var det andre momentet for å ikke tillate opphold. 	<ul style="list-style-type: none"> • Endrer til: Ankring av båt eller annen farkost i denne sonen er ikke tillatt. • Sonen omfatter brygge på sørsiden, og justeres derfor i kartet slik at brygga kommer på utsiden av sonen.
<p>Sikringssone drikkevann H110_3 Mjær Her benyttes ofte H120 Sikringssone grunnvannsforsyning og ikke H110 slik som beskrevet i høringsforslaget.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bestemmelsene til drikkevannskilden Mjær flyttes til kapittel 3.2: Sikringssone, område for grunnvannsforsyning, H120_02 Mjær (pbl. §11-8). • Endringen innebærer oppdatering i ordlyd i 	<ul style="list-style-type: none"> • Sikringssone grunnvannsforsyning H120_02 Mjær • Planbestemmelsene under Område for grunnvannsforsyning oppdateres.

	fellesbestemmelser, bestemmelser og i kart.	
<p>Sone 1: Infiltrasjonsområde</p> <p>Bokstav a – Her foreslås det et forbud mot beiting nærmere enn 10 meter fra vannkanten. Da denne sonen omfatter infiltrasjonsområde til brønnene bør det vurderes om forbudet bør omfatte husdyrhold generelt innenfor hele sonen.</p> <p>Bokstav d – Her bør det komme frem at planene må forelegges vannverkseier og eventuelt lokal drikkevannsmyndighet før godkjennelse.</p> <p>Bokstav e – Innenfor denne sonen bør det vurderes et forbud mot oppbevaring av denne type forurensede stoffer og forbindelser. Dersom det i dag lagres slike stoffer innenfor sonen bør man vurdere om dette fortsatt kan tillates.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • I infiltrasjonsområdet er det et husdyrbruk med sau i dag – det er derfor vanskelig å forby husdyrhold her. Ytterligere restriksjoner kan evt. vurderes til neste rullering. • Jf innspill fra juridisk avd. hos statsforvalteren er det ikke en lovlig bestemmelse. Bokstav d) tas ut. Innholdet tas inn som retningslinje • Vurderer at bestemmelser til lagring er tilstrekkelig 	<ul style="list-style-type: none"> • Tas ikke til følge • Bokstav d) tas ut • Tas ikke til følge, men bør gjøre de som bor innenfor sonen bevisst på sitt ansvar for å beskytte drikkevannet.
<p><u>Drikkevann</u> - Krav til leveringssikkerhet</p> <p>Det er i hovedsak områdene innenfor gamle Askim kommune som er mest sårbar med tanke på forsyningsikkerhet. Før videre utbygging av disse områdene må kommunen utrede kapasitet og om nødvendig treffe tiltak for å forsterke leveringssikkerheten ytterligere. Viktig at det stilles rekkefølgekrav om at nødvendige tekniske anlegg er sikret før utbygging kan starte.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vurderer at det ikke er nødvendig med rekkefølgebestemmelse. Nye Tosebygda vannverk vil gi svært god leveringssikkerhet i hele kommunen. Skal stå ferdig i 2024/2025. Foreslått rekkefølgebestemmelse i § 4.8. gjelder også drikkevannsforsyning. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen endringer.
<p><u>Drikkevann</u> - Nye utbyggingsarealer</p> <p>Mattilsynet ber om at det presiseres i rekkefølgebestemmelse at byggetillatelse ikke kan gis før en sikker drikkevannsforsyning med tilstrekkelige kapasitet er sikret.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vurderer at det ikke er nødvendig med rekkefølgebestemmelse. Se vurdering over. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen endringer.

Skiptvet kommune. 24.05.2023 (391)

Tema i uttalelsen	Kommunedirektørens vurdering	Forslag til løsning/ending av plan
<p>Skiptvet kommunestyres vedtak 20.06.2023: Skiptvet kommune peker på følgende temaer for å sikre strategisk utvikling av regionalt viktig knutepunkt i Askim.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det bør tas mer konkret stilling til utvikling av «Ring 4» rundt Oslo. 	<p>Ring 4 inngår som kulepunkt under arealstrategi 20 der overordnet strategi er at kommunen skal arbeide for å utvikle et godt lokalt transportnett for veg og bane med gode regionale forbindelser. Det må ytterligere utredninger til før arealbehov og føringer knyttet til Ring 4 kan synliggjøres i arealdelen.</p>	<p>Tas til orientering</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Det bør tas stilling til utvikling av dobbelt spor på strekning Ski – Askim. 	<p>Et eventuelt areal til dobbeltspor vil få betydning for arealbruk langs sporet, og vil måtte avsettes i kommuneplan, når tiden eventuelt er inne. Prosjektet er inntil videre for lite konkretisert til å kunne utredes på kommuneplannivå, med tanke på bl.a. konsekvensutredning.</p>	<p>Tas til orientering</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Det bekreftes å fordele arealpotten for region Indre Østfold i rullering av regional plan for Viken / Østfold. 	<p>Indre Østfold er samstemmige med Skiptvet i denne saken, dette arbeidet må initieres av den nye Østfold fylkeskommune.</p>	<p>Tas til orientering</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Skiptvet kommune ber om at planbeskrivelsen også tar med punktet om det viktige arbeidet med å ferdigstille E18. 	<p>Problemstillingen bør være nevnt i planbeskrivelsen. E18 og ferdigstillingen av denne er en grunnleggende faktor for å sikre regionens attraktivitet.</p>	<p>Tas til følge.</p>

Forsvarsbygg. 22.05.2023. (394)

Tema i uttalelsen	Kommunedirektørens vurdering	Forslag til løsning/endring av plan
Ønsker hensynssone H730 ved Fossum brogalleri på grunn av fredning etter kulturminneloven.	Utstrekning av sonen må vurderes. Kan samsvare med Askeladden. (Riksantikvarens offisielle database over fredete kulturminner og kulturmiljøer i Norge). Fossum brogalleri får hensynssone H730.	Tas til følge.

Statsbygg. 26.5.2023. (444)

Tema i uttalelsen	Kommunedirektørens vurdering	Forslag til løsning
Innsender har merknader til innspill 40 Momarken og 130 Momarken travbane, da dette ligger inntil Indre Østfold fengsel avdeling Eidsberg. Konsekvenser for fengselsdriften er ikke vurdert i planforslaget, og det bes om at det blir lagt til grunn at ytterligere fortetting i området er utfordrende for fengselsdriften, med trafikk og kort avstand til naboer:	Hensynene i høringsinnspillet vil utredes i videre regulering av Momarken.	Tas til orientering.
<ul style="list-style-type: none"> Vandugbakken er en trafikkert vei (som beskrevet i kommunens vurdering av konsekvenser), og det er til tider vanskelig å komme ut fra fengselet sin parkeringsplass. Dette kan potensielt forverres med mange nye boenheter i området. Det er derfor viktig at konsekvenser for trafikkavvikling blir grundig vurdert i planarbeidet, og at behov for avbøtende tiltak blir knyttet til utviklingen av Momarken. 	Forholdet må drøftes ved utarbeidelse av reguleringsplan for Momarken. Ingen endring i planforslaget	Tas til orientering.
<ul style="list-style-type: none"> Ved etablering av ny bebyggelse vil det være et krav at dette ikke medfører innsyn i fengselet (luftegårdene), da dette utgjør en sikkerhetsrisiko for de innsatte. I en evt. reguleringsprosess må utbygger dokumentere at innsyn ikke er mulig. Innsynsproblematikken er et forhold der Statsbygg kan melde innsigelse til et planforslag med grunnlag i sikkerhetskonsekvensene for fengslet. En foreløpig vurdering er at ny bebyggelse ikke bør overstige 3 etasjer. 	Forholdet må ivaretas ved utarbeidelse av reguleringsplan for Momarken.	Tas til orientering.

Fengselet avgir til tider støy til omgivelser fra luftegårder og luftebalkonger. Naboer klager særlig på dette i sommerhalvåret.	Fengselet er bygget uten reguleringsplan og forholdene som tas opp her har derfor ikke vært gjenstand for en helhetlig vurdering verken gjennom reguleringsplan eller byggesaksprosess av Eidsberg kommune. Dette er beklagelig, men ikke noe som kan rettes opp i denne planprosessen	Tas til orientering.
I dag står det tre kommunale boligbrakker på nedre del av det planlagte utbyggingsområdet, som skaper en del støy for fengselet. Dette er midlertidige boliger som skal fjernes, men står nå på overtid i forhold til hva kommunen formidlet i første runde.	Boligene vil bli flyttet og den midlertidige dispensasjonen utløper.	Tas til orientering.

Statens vegvesen. 31.5.2023. (446)

Tema i uttalelsen	Kommunedirektørens vurdering	Forslag til løsning/endring av plan
Planbestemmelse 4.10 om byggegrensener, bokstav g er overflødig.	Forbedring av planen, etterfølges. Bokstav g fjernes fra punkt 4.10.	Tas til følge
Støy, punkt 4.13.1 og 4.13.6: Anbefaler å kreve at grenseverdiene gitt i tabell 2 i T-1442/2021, gjøres gjeldende for planen uten samtidig å vise til senere retningslinjer. Alternativt kan tallfestede aktuelle grenseverdier tas inn i planbestemmelsene. Da vil grenseverdiene være entydig definert selv om retningslinjen senere revideres.	Formuleringen « <i>den til enhver tid gjeldende</i> » strykes i pkt. 4.13.1 og 4.13.6. I stedet presiseres det at det er veileder T-1442/2021 som gjøres gjeldende.	Tas til følge
I bestemmelse 4.13.3 mener vi det er feil å liste opp kontor og overnattingssteder blant bebyggelse med støyfølsomt bruksformål, jf. definisjonen på side 26 i T-1442/2021.	Parentesen i andre punktum fjernes.	Tas til følge
Første ledd i bestemmelse 4.13.3 bør strammes opp da den inneholder veiledning som ikke bærer preg av å være en bestemmelse (skal-krav). Det kan eventuelt tas inn i en retningslinje.	Første ledd endres til retningslinje	Tas til følge

Bestemmelse 4.13.3 bokstav a) punkt i omtaler «skoler, barnehager og boliger.» Vi mener det er riktig i stedet å skrive «bygninger med støyfølsomt bruksformål». Da blir bestemmelsen i tråd med det som ellers står i bestemmelsene 4.13.3 og 4.13.4.	Parentesen fjernes	Tas til følge
Planbestemmelse 4.14 har feil henvisning til tittel på retningslinjen. Rettes til «retningslinje for behandling av lokal luftkvalitet i arealplanlegging.»	Forbedring av planen, etterfølges. I bestemmelse 4.14 rettes henvisning til tittel på T-1520 til «retningslinje for behandling av lokal luftkvalitet i arealplanlegging.»	Tas til følge
Utstrekning av arealendring 057 Sletner må samsvare med meklingsresultat.		Tas til orientering.
Innsender støtter kommunedirektørens forslag om å ikke ta Grååsen II inn i planen, på grunn av støypproblem fra E18. Støytiltak ved utbygging av Grååsen II må bekostes av utbygger.	Det er fremmet innsigelse til Grååsen, som er tatt ut av planforslaget. Se eget notat om innsigelsessaker. Problemstillingen utgår	
120 Fiskerud har adkomst fra riksveg 22 via Fiskerudveien. Krysset med riksvegen er dårlig. Utvidet eller endret bruk av Fiskerud vil sannsynligvis medføre krav om kryssutbedring fra Statens vegvesen.	Fiskerud er lagt inn i planforslaget.	Tas til orientering.

Bane NOR. 16.05.2023 (375)

Tema i uttalelsen	Kommunedirektørens vurdering	Forslag til løsning/ending av plan
Slik vi forstår planbestemmelsene § 4.1, bokstav a) vil (slike) tiltak på jernbanen falle inn under kravet om reguleringsplan. Dette vil være uhensiktsmessig. Vi ber derfor om at jernbanens behov for drift, vedlikehold og fornyelse må unntas fra plankravet.	Det tas inn et nytt pkt. i planbestemmelsene om unntak fra plankrav: Nytt pkt. 4.2 j): Oppføring av mindre tiltak på jernbanen for drift, vedlikehold og fornyelse av spor og tekniske anlegg, inkludert oppføring av mindre konstruksjoner.	Tas til følge

Ber om at viktige jernbanearealer avsettes til baneformål og at kommunen gjennomgår foreliggende avgrensning	Kartendringer – endrer stasjonsområde Spydeberg til riktig formål. Tilpasse baneformål (formål 2020 - bane) til reguleringsplan på alle stasjoner i kommunen.	Tas til følge
Spesielt om Spydeberg stasjon Innsender anmoder på det sterkeste om at plassering av ny droppsonne ved Spydeberg stasjon avventes til helhetsgrep for området er avklart, jf. dialog mellom Bane NOR og kommunen om innsigelse til reguleringsplan for Lyserenveien 2 og mulighetsstudie for utvikling av området. Bane NOR ønsker det aktuelle området inngår i mulighetsstudien. Nytt samferdselsformål har endret utstrekning sammenligna med nåværende friområde, og ber om at det i dialog med dem avklares hvor eiendomsgrensen går. Bane NORs eiendom forutsettes videreført som stasjonsområde.	Innsigelse til detaljreguleringsplan for Lyseren 2 er løst. Mulighetsstudie for stasjonsområdet er fortsatt under utarbeidelse. Kommunedirektøren slutter seg til Bane Nors vurderinger om å avvente endringer i området til mulighetsstudie er fullført, for å bedre sikre helhetlige løsninger i området. Foreslått endring for gbnr 411/21 – Stasjonsparken til framtidig samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (felt ST1) tas ut og gjeldende formål friområde videreføres fra kommuneplan for Spydeberg 2016-2028.	Tas til følge
Planoverganger og sikkerhet: Registrerer at enkelte framtidige turveier (ubebygde) er videreført i planforslaget, som også ligger tett på jernbanen og leder til kryssing av sporet. Ber om at turveier som ligger tett på, leder mot eller krysser usikre eller private planoverganger tas ut av planforslaget, også de som er videreført fra tidligere kommuneplaner. Alternativt at de vurderes regulert.	En fullstendig gjennomgang av fremtidige turveier mm. må tas i neste kommuneplanrullering, da dette er en litt større jobb. Turvei fra Knapstad til Spydeberg langs jernbanen tas ut.	Tas delvis til følge.
Fornøyd med at områderegulering for Stasjonsområdet i Askim er videreført. Minner om rekkefølgekravene, og at disse ikke utsettes ytterligere enn det som er avklart i dispensasjonen.		Tas til orientering.
Bane Nor skriver at bestemmelsen i 4.8. h) åpner for en viss utbygging uten krav om reguleringsplan.	Det stemmer ikke, generelt plankrav er gitt i PBL. Det er ikke gitt unntak fra plankravet i kommunens planbestemmelser for nye utbyggingsområder for bolig.	Tas til orientering.
Ut fra punktet over anbefales at B2-4 Finnstad justeres slik at det ikke berører 30-meters beltet fra jernbanen.	Arealinnspillet er redusert iht. merknaden. Forslaget imøtekommes.	Tas til følge